

Dolenjski list

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE DOLENJSKIH OKRAJEV

TEDNIK ZA POLITIČNA, GOSPODARSKA IN KULTURNA VPRAŠANJA

Leto III. — Štev. 47.

NOVO MESTO, 21. novembra 1952

CETRILETNA NAROČNINA 100 DIN

IZHAJA VSAK PETEK

ZIVAHNA VOLILNA RAZGIBANOST V DOLENJSKIH OKRAJH

Frontovci bodo volili v ljudske odbore svoje najboljše člane

Končani so zbori volivcev, na katerih so bili izbrani kandidati za občinske in okrajne ljudske odbore ter zbor proizvajalcev. Izmed sprejetih kandidatov bodo volivci v nedeljo 7. decembra izbrali najboljše. Skoraj povsod so volivci sprejeli za kandidate tiste, ki so jih predlagali frontovci iz vrst svojih najboljših članov, ki so bili že doslej znani po svojih požrtvovalnih predanosti stvari napredka ter so dokazali, da so vredni zaupanja ljudi. Poněkod je prišlo na zborih volivcev tudi do poizkusa nasprotnikov, da bi vrinili med kandidate svoje ljudi, največkrat pod krinko nekake »gospodarske razgledanosti« in »dobrih gospodarjev«, ki naj bi znali voditi občino ali okraj vse drugače, kot so jo vodili dosedanja odborniki, predvsem pa naj bi se po njihovem »borili proti davkom«. Tak primer je bil v brusniški občini, šent-

ruperški, mokronoški in škocjanski dolini. Da so bili med takimi predlaganimi kandidati največkrat veliki kmetje ter gospodarski in politični spekulant, ki so vse doslej stali ob strani ali pa na vse načine zavirali naš gospodarski razvoj, ni potrebno še posebej poudarjati. Ob budnosti Fronte se jim je to le malokje posrečilo, kolikor pa so le prišli na kandidatne liste, bodo spričo naprednejših kandidatov pri volitvah ostali v manjšini. Nadvse zanimiv je primer poizkusa vrinjenja svojih agentov v občinski ljudski odbor na Catežu pri Veliki Loki. Tu so prišli na zbor volivcev nečlani Fronte organizirano z župnikom v sredini. Ko s svojo listo spričo budnosti Fronte in ostalih organizacij niso uspeli, jo je najprej stisnil iz dvorane župnik, za njim pa še njegovi zvesti.

Frontovci bodo na volitvah 7. decembra oddali svoje glasove za tiste svoje najboljše člane, ki so jih že predlagali in sprejeli na kandidatno listo. Ni dovolj samo predlagati kandidata in doseči, da je sprejet, treba je poskrbeti, da bo tak član tudi izvoljen. To velja zlasti za ženske kandidate. Zene morajo priti v ljudske odbore, to naj bo volilno gesto Fronte in ostalih ljudskih organizacij! V vseh volilnih enotah za volitve odbornikov občinskega in okrajnega odbora so bili na predlog Fronte sprejeti kandidati, ki so vredni zaupanja volivcev, kar so že do sedaj nešteto krat z delom dokazali.

V Veliki Loki so za kandidata za okrajni ljudski odbor predlagali na prvo mesto Jožeta Borštnarja, narodnega heroja in sekretarja okrajnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije. V tej občini kandidirajo še znana aktivistka in borka za delavske pravice Marija Kovačič iz Krtine, Ciril Bukovec, sedanjí predsednik občinskega ljudskega odbora, borec-partizan, ter drugi. Na Uršnih selih so volivci soglasno izvolili za kandidata Viktorja

rišič in tovarišev. Volivci druge volilne enote so soglasno izvolili za kandidata Jožeta Udovca, sedanjega predsednika mestne občine, v prvi volilni enoti pa so izvolili kot kandidate za okrajni ljudski odbor Erno Musar, ravnateljico učiteljskega, in Marijo Ferlič. V tretji volilni enoti kandidira Miha Počrvina, sekretar mestnega komiteja, star španski borec, v šesti pa Boris Andrijačič,

V 5. volilni enoti v Novem mestu kandidira tovariš Franc Matko, 60% invalid iz NOB

predsednik Turističnega društva in gospodarskega sveta pri mestnem ljudskem odboru. V volilni enoti Irča vas je na prvem mestu kot kandidat za okrajni ljudski odbor znana profitašistična delavka Terezija Kožar, v deveti volilni enoti pa Danica Modic, upravnica bolnišnice. Na volišču osme volilne enote je med kandidati tudi profesor Julij Titl, ki ga sicer Novomeščani še malo poznajo, je pa star borec za socializem in vnet prosvetni delavec, ki bo s svojim znanjem in sposobnostjo lahko veliko storil na kulturno-prosvetnem poprišču.

Poleg naštetih je seveda še veliko drugih kandidatov, ki jih je predlagala Osvobodilna fronta in za katerih izvolitev se bodo zavzeli vsi frontovci. Po vse vseh bodo pred volitvami frontni sestanki, na katerih se bodo frontovci še podrobneje pogovorili tako o kandidatih kot o samih volitvah. Poskrbeti morajo, da bo o tem seznanjen sleherni volivec, tako da bodo volitve 7. decembra mogoča manifestacija za najboljše kandidate.

JUGOSLOVANSKI KOKS NOVA ZMAGA V BITKI ZA SOCIALIZEM

15. novembra je 35 velikih peč v ogromni, novo zgrajeni koksarni v Lukavcu dalo prvih 40 vagonov prvovrstnega koka, ki ga je tovarna takoj poslala našim velikim železarnam na Jesenice, v Sisak, Vares in Zenico. Prvič v naši zgodovini smo po zaslugi učenjaka profesorja Maksa Samca in inženirja Boža Popoviča dobili iz zmesi rjavega premoga in lignita metalurški koks, brez katerega bi delo v naših železarnah obstalo. Drugod po svetu pridobivajo koks iz črnega premoga, katerega pa v naši državi nimamo veliko. Zato je zasluža obeh učenjakov, da smo iz rjavega premoga in lignita, ki ga imamo v naši državi na milijarde ton, začeli pridobivati koks, ki je naj-

Stražani napovedujejo tekmovanje

V Straži je bil v soboto zvečer zbor volivcev, katerega se je udeležilo nad 300 delavcev in kmetov. Tako dobro obiskanega zbora volivcev v Straži še ni bilo, po dosedanjih podatkih pa je bil to po številu udeležencev najboljši zbor volivcev v novomeškem okraju. Potem ko so volivci z velikim zanimanjem poslušali poročilo o delu okrajnega ljudskega odbora ter predvidenih bodočih nalogah, so izvolili kandidate za okrajni ljudski odbor. Na prvo mesto so dali znanega naprednega kmetovalca zadrudnika Franca Rajerja. Organizaciji OF in ZB v Straži sta lahko za vzgled organizacijam v drugih občinah, kaj se da napraviti, če se člani zavajajo svoje odgovornosti za izvedbo volitev. Na koncu zbora volivcev so na predlog Fronte sprejeli sklep, da napovedo tekmovanje za izvedbo volitev vsem občinskim odborom OF in ZB v tehle točkah:

Kdo bo imel večjo udeležbo in kje bodo vsi volivci pred volitvami najbolj seznanjeni s pomenom volitev. Pred

volitvami bodo imeli se po vseh vaških odborih OF sestanke, na katerih se bodo pogovorili o pomenu volitev in kandidatih z vsemi volivci, tudi v tisti-mi, ki na zbor volivcev niso mogli priti.

V Drganjih selih, znani partizanski vasi, so sprejeli sklep, da bodo tudi tokrat končali volitve do 8 ure s 100% udeležbo. Občinski odbor OF Zagradec je že pred časom napovedal tekmovanje občinskim odborom Hinje in Zuzemberk, občinski odbor OF na Dvoru pa je napovedal tekmovanje Zuzemberku, Zagradcu in Hinjam. Volivci novomeške volilne enote Irča vas so napovedali tekmovanje vsem ostalim volilnim enotam v Novem mestu: kdo bo prej zaključil volitve, kdo bo imel lepše urejeno volišče in kje bo udeležba največja.

O napovedih medsebojnega tekmovanja poročajo tudi od drugod, prav bi pa bilo, da bi med tekmovalne točke vnesli še posebno točko, kje bodo izvolili največ žena v ljudske odbore.

Pred volitvami na Kočevskem

Volivci obmejne slovenske občine Draga pri Loškem potoku so že zaključili zbor volivcev za izbiro kandidatov v občinski in okrajni ljudski odbor. Za kandidate v občinski ljudski odbor je bilo predlaganih 36 članov Fronte in komunistov. Med temi so tri žene, med njimi tudi znana politična delavka, učiteljica Tilko Penič. V občini Draga bo izvoljenih 13 odbornikov. Za okrajni ljudski odbor so bili predlagani štiri kandidati, izvoljena pa bosta dva. V tej znani partizanski občini so Fronta in vse ostale množične organizacije zelo aktivne. Po vseh volilnih enotah so imeli pred zbori volivcev dobro pripravljene predvolilne sestanke, zato so tudi zbori povsod dobro uspeli. Pohvaliti je treba tudi delo dosedanjega občinskega odbora, ki je s pravilnim tolmachenjem med davkoplačevalci dosegel, da imajo ti samo še okrog 20.000 dinarjev zaostanka davkov iz četrte

akontacije, tako da je občina sedaj v tem pogledu na prvem mestu v okraju.

V Loškem potoku, kjer sestavlja prebivalstvo skoraj polovica delavstva, kandidira v občinski ljudski odbor 20 kmetov in 14 delavcev. Med kandidati sta tudi dve ženi: Antonija Mihelič s Hriba, ki je znana kot napredna žena že iz stare Jugoslavije, in Marija Segar iz Segove vasi, partizanska vdova, ki je tudi napredna in zelo delavna v vseh množičnih organizacijah, zlasti pa v AFZ. V novi občinski odbor bo izvoljenih 13 odbornikov. Za okrajni odbor so volivci predlagali štiri kandidate, izvoljena pa bosta dva. Ob izbiri kandidatov v Loškem potoku je treba omeniti, da premalo gledajo na udeležbo žena na kandidatih listah. Nerazumljivo je tudi to, da ni bila predlagana nobena žena iz znane partizanske vasi Travnik, ker nosijo ravno žene tega kraja največji delež kulturnega in gospodarskega razvoja. K. O.

»Kdor ni z nami, je proti nam!« so rekli šentruperški volivci Baniču, Novaku in drugim

Nedelavnost množičnih organizacij v šentruperški občini bi imela skoraj posledico, da bi namesto zavednih frontovcev in poštenih delovnih ljudi prišli na kandidatno listo vaški veljaki ter prikriti in odkriti sovražniki napredka. Vsi ti so prišli na prvo zbor volivcev organizirano pod vodstvom kovača Baniča iz Šentrupe, ki je tudi poveljni gasilec, čeprav ni član OF. Predložil so kandidatno listo in hoteli na vsak način vriniti svoje zastopnike v bodoči občinski ljudski odbor. Kmeta Novak in Krmelj iz Brinja, ki sta si skoraj vedno v laseh, sta ta večer po-

zabila na medsebojni spor in nastopila složno, kot se za ljudi enake politične miselnosti spodobi. Novak je že bil svoječasnno odbornik krajevne ljudskega odbora, pa je svoje dolžnosti kaj slabo opravljal, saj se niti sej ni udeleževal. Svojo zavednost pa je pokazal najbolj pred nekaj dnevi, ko je vrnil legitimacijo OF! Na sestanku je odločno nastopil proti temu, da bi na kandidatno listo dali tudi dobre mladince, češ kaj bo mladina, čeprav je požrtvovalno delo šentruperške mladine dobro znano daleč naokoli.

Ker prvi zbor volivcev ni bil sklepčen, je bil 11. novembra sklican drugi. Tega se je udeležilo 68 volivcev. Prišli so v večjem številu tudi frontovci, ki so končno spregovorili in sneli krinko z obraza nekaterih kandidatov. Šentruperčani še niso pozabili, da je bil Ivan Perše aktivni belogardist, ki po vojni ni pokazal volje, da bi popravil, kar je proti svojemu ljudstvu zagrešil med vojno. Tudi to vedo, da je Janko Košak iskal zavetja pri Nemcih takrat, ko so najbolj zavedni fantje in moške s puško v rokah umirali za pravično stvar vseh poštenih ljudi. Ljudi kova Banič, Košak, Novak in Perše šentruperčani ne želijo imeti v občinskem ljudskem odboru, zato so jih izbrisali ter izvolili za kandidate zavedne in požrtvovalne člane OF, ki bodo delali v interesu vseh občanov in skupnosti.

Ob tej priliki je treba poudariti tudi žalostno dejstvo, da je v upravnem odboru gasilske organizacije kar pet odbornikov, ki niso člani OF. Zato ni čudno, da nastopa združena reakcija prav pod okriljem gasilskega društva. Značilen je tudi nastop upokojenca Franca Benčena, ki je na zboru volivcev zahteval, da se prekliche odlok o omejitvi zvonjenja.

Predlog družbenega plana za l. 1953 dan v razpravljanje

Gospodarski svet FLRJ je dal v javno razpravo predlog družbenega plana za leto 1953. Po tem predlogu bomo v letu 1953 ob najmanjši izrabi zmogljivosti dosegli celotni družbeni bruto proizvod 979 in pol milijarde din, iz katerega izvira po odbitku amortizacije 879 milijard narodnega dohodka. Od planiranega narodnega dohodka odpade na kmetijstvo 312,7 milijarde dinarjev.

Družbeni plan je dan v javno razpravljanje, da imajo podjetja, gospodarske organizacije in sploh vsi delovni ljudje možnost, da s svojimi predlogi in pripombami prispevajo k dokončni izdelavi družbenega plana, ki ga bo sprejela Ljudska skupščina FLRJ.

Vremenska napoved

Nestavno, s pogostimi padavinami. Domnevni padavinski dnevi 20., 22., 25., 27. in 29. novembra.

Od tedna do tedna

Nadaljujmo, kjer smo zadnjič nehali — pri grških volitvah. V nedeljo se je večina grških volivcev odločila za Papagosa, vodjo »Zbiranja grškega naroda«. To je razmeroma še mlada stranka, ki jo je ustanovil nekdanji poveljnik grških oboroženih sil Papagos in je že pri prejšnjih volitvah l. 1951 dobila od vseh strank največ glasov. Ker pa je takrat imela koalicija Plastirasove stranke centra in Venizelosove liberalne stranke skupaj vendarle premoč nad Papagosom, je ta ostal v opoziciji. Na letošnjih volitvah pa je »Zbiranju grškega naroda« pripomogel večinski sistem in pokopal koalicijo, prisodil od tristo poslancev v parlamentu 241 mest pripadnikom Papagosa, ki je že sestavil novo grško vlado.

Kakor so naši vodilni politiki rekli ob ameriških volitvah, prav tako velja tudi zdaj za Grčijo: to je stvar grškega ljudstva, za koga se odloči in kako bo urejevalo notranje razmere. Nas pri vsem zanimajo bolj grško-jugoslovanski odnosi. Vemo, da so bila že s precejšnjim uspehom kronana prizadevanja, ki sta se jih lotili obe državi, da bi se čimbolj zblížali. Nedavno tega je maršal Tito dejal v razgovoru z dvema dopisnikoma »New York Timesa« glede odnosov z Grčijo, »da smo v kratki dobi napravili velik napredek, ker smo vzpostavili prijateljske zveze v gospodarskem in kulturnem pogledu. Najprej se sklene prijateljstvo in sodelovanje na gospodarskem in kulturnem področju, področju, kakor tudi politično sodelovanje, potem pa se store vsi drugi ukrepi, ki so potrebni za varnost države.«

Marsikje po svetu pa so sodili, da se je Jugoslavija zblížala s Plastirosovo Grčijo, medtem ko bo zdaj pod Papagosom drugače. Res se je Plastiras izkazal za iskrenejšega našega prijatelja, toda ko so bili grški poslanci v Jugoslaviji in naši v Grčiji, ko so v Atenah obiskali tudi Papagosa, ni bilo čuti kakih posebnih razlik med mnenji posameznih političnih skupin in so prav tako somišljeniki Papagosovega »Zbiranja grškega naroda« z veseljem pozdravljali zblížanje obeh sosednjih držav. Tako upravičeno sklepamo, da sprememba v Grčiji ne bo negativno vplivala na naše odnose, ampak da bomo začeto uspešno nadaljevali. Pri vsem tem namreč ne gre za mešanje v notranje zadeve naše ali njihove države, gre za mirno in prijateljsko sožitje in v primeru nevarnosti za skupno obrambo.

Prav taki odnosi, kakršne skuša ustvariti Jugoslavija z miroljubnimi narodi in državami, bi morali biti zgled vsem, ki v današnjem razburkanem svetu ne najdejo ali nočejo najti prave poti mednarodnega sodelovanja. Mnoge težave bi na ta način odpadle, več zaupanja bi imeli ljudje v bodočnost in v miru bi se lahko posvetili sreči in blagostanju vseh. Zasedanje Generalne skupščine OZN v New Yorku pa nam pove, da ni tako, ampak da imajo še vse preveč moči mrčne sile, ki rovarijo proti tem svetlim ciljem.

Ni čudno, da se marsikoga poloti dvom v nadaljnji razvoj Združenih narodov, ko sliši o neskončnih prerekanjih in temnih aferah, kakršna je nastala ob samomoru vidnega funkcionarja sekretariata OZN Fellerja. Premlevanje korejskega vprašanja tudi v preteklem tednu po »zaslugi« Moskve, ni privedlo za korak bliže premirju. Obeta pa se spet nov spopad ob kolonialnem vprašanju, ko se Francija in druge kolonialne sile upirajo razpravljanju o Tunisu in Maroku, ker se boje, da bi osodili njihovo politiko. Ostane pa še vedno upanje, da bodo srednje in male države, ki dobivajo čedalje odločnejši glas, zavrele razne sovražne naklepe okrog OZN in to pomembno mednarodno organizacijo obdržale pri življenju, še več, pripomogle, da bo vse bolj služila svojim namenom.

Tovarišica Malči Kos, vdova po borec NOV, kandidira v Irči vasi

Zupančiča, sedanjega predsednika okrajnega ljudskega odbora. Zahtevali so celo, da ne bi imel nobenega sokandidata in so samo na njegovo izrecno željo predlagali še dva. V Dobrnju je med kandidati na prvem mestu znana aktivistka, sestra narodnega heroja Francka Slak. V mirnopoški občini se bodo frontovci borili za izvolitev sedanjega predsednika občinskega ljudskega odbora Franca Siskota in staro aktivistko, zavedno tovarišico Francko Kebel. Sisko je kot predsednik občinskega ljudskega odbora že v kratkem času pokazal, da bo s svojo sposobnostjo lahko še veliko koristil mirnopoški dolini. V Vel. Gabru je med kandidati Franc Markovič iz Primskovega; ki ga pozna vsa bližnja in daljna okolica kot poštenega in požrtvovalnega človeka. Na Mirni imajo za kandidata Tudi Vladimirja Berceta, znanega prosvetnega delavca in učitelja, v Mokronogu pa je najvidnejši kandidat Franc Milavec, sedanjí predsednik občine. V Zagradcu je med kandidati napredna žena Alojzija Vidmar, v Hinjah pa Cilka Skufca. V Dolenjskih Toplicah so za kandidate v okrajni ljudski odbor izbrali samo tovarišice, prav tako tudi v I. terenu v Novem mestu. V Sentjerneju je med kandidati Maks Vale, eden prvih partizanov šentjernejske doline, ki bo v kratkem prišel na službovanje v svoj domači okraj. V gotnovaški občini sta najvidnejša kandidata Draganova Minka iz Stopič in Lojze Muren iz Podgrada, ljudski poslanec in predsednik občine, v Trebnjem pa so dali na kandidatno listo na prvo mesto Franca Zidarja, sekretarja občinskega komiteja ZKJ.

Tudi Novomeščani so za svoje kandidate izbrali vrsto predatih in požrtvovalnih, že do sedaj znanih tova-

»Tu počiva 6 nepoznanih partizanov, padlih v borbi z nemškimi fašisti v ofenzivi l. 1943 — nam govori kamen na Prati nad Ubim, zadnjim domovanjem junakov velike domovinske vojne. Takih spomenikov je polna vsa domovina. Za nas so padli, na vrtilih stražah so in bodo ostali za vedno, sredi nas živi spomin na herojski lik neznanega partizana

Dva odstotka sovražnikov naj gresta sama po zavoženi poti

V našem jeziku je nešteto izrekov, ki se jih poslužujejo ljudje, kadar hočejo poudariti nesmiselnost tega ali onega početja. Eden takih je, »da je vsak izgovor dober, pa če ga pes na repu prinese«, drugi pa: »Lovi se kot utopljenec za vsako bilko.« Oba izreka bi lahko uporabili za prikaz nesmiselnega prizadevanja nasprotnikov naše socialistične stvarnosti, da bi odvrnili ljudske množice od sodelovanja z ljudsko oblastjo. Ob vsaki priliki spuščajo v ta namen v javnost razne za lasje privlečene trditve in prozorne budalosti brez vsake osnove.

Nekaj let po vojni so postavljali razne roke, kdaj bo konec ljudske oblasti, posebno pred volitvami. Točno so določali dneve, ko bodo našo državo zasedli ti in ti tuji vojaki ali ko se bodo vrnili nazaj pobegli vojni zločinci in prevzeli oblast. Pred nekimi volitvami so napovedali celo uru, ko se bo nad Skočjanom razpočila atomska bomba, in še polno drugi trapariji. Ker pa ljudje takim postavljanim rokam in napovedim že davno več ne verjamejo, najmanj pa jih taka prerokovanja, ki jih po navadi spremlja še grožnja s peklom in večnim pogubljenjem, ne odvratajo od izpolnjevanja državljanških dolžnosti, si morajo reaktivirati za vsako priliko izmisliti kaj novega. Čisto razumljivo je, da so morali tudi za sedanje volitve spustiti nekaj parol, s katerimi bi vnaprej opravičili svojo neudeležbo na volitvah in nesodelovanje na zborih volivcev ter potegnili za seboj najbolj lahkoverne volivce.

V Stopičah, kjer se je kot znano skotilo že marsikaj zločinskega in nasprotnega, se pred volitvami takole čisto po domače pogovarjajo od človeka do človeka: »Kaj bi hodili na volitve, saj bodo izvoljeni tudi brez nas tisti, ki so izbrani. In če ne gremo na volitve — zato ne bomo kaznovani! Le poglejte, nihče do sedaj še ni bil kaznovan, ker se ni udeležil volitve, zato je škoda truda!« Takole modrujejo v Stopičah in okolici, pri tem pa ne pomislijo na to, kar ve vsak šolarček, da so volitve svobodne, da ni udeležba na volitvah obvezna po zakonu, pač pa je to osnovna državljanška dolžnost vsakega državljanja v vsaki državi. Na volitvah si ljudje izvolijo svoje zastopnike za vodstvo te ali one ustanove in države, od njih sodelovanja na volitvah je odvisno, kdo bo vodil skupne posle, kako bo šlo gospodarstvo. Prav gotovo ni vseeno, ali se naše gospodarstvo krepi ali pa gremo nazaj v

stare čase, ko je za vsakim ogrom pel boben, ko je bilo na tisoče brezposelnih, ki so tiščali tudi Podgorce v druge države za zaslužkom, ustvarjati dobrine tujcu, domov pa so prišli umirati, vsi izgarani in bedni.

V Suhu krajini še vedno menda vlada ponekod zli duh Gnidovca in ostalih zločincev. Bajе jim še ni jasno, zakaj je bil obsojen dekan Gnidovec in zakaj so bili obsojeni ostali krvavi vojni zločinci in grobarji Suhe krajine. Vse tisto, kar so brali v »Dolenjskem listu« in kar so slišali v tridnevni sodni razpravi, vse številne žrtve, trpljenje in gorje kot posledica samopaševanja Gnidovca in drugih, vse to jim ni odprlo oči! Ne verjamejo, da ljudem v Suhu krajini ne bi bilo vse to jasno! Bolj smo prepričani, da zločinsko seme Gnidovca še deluje, njegov zli duh še bega Suhokranjčane ter išče novih žrtev. Marsikdo v Suhu krajini pa danes n oče vedeti za Gnidovčeve zločine, čeprav jih dobro pozna!

V Beli cerkvi so spravili na površje vprašanje občine »Občino ste nam vzeli, zato ne gremo na volitve,« tako so govorili in še na zbor volivcev so se kujali. Može pametnjakoviči, občino bi lahko dobili. Pripravite vsako leto nekaj nad pol milijona dinarjev za njeno vzdrževanje, pa jo lahko imate! Dobro vemo, da na to ne boste pristali, saj vam grede še ti davki tako težko iz rok. Pametno bi se pogovorili o vsem tem, ne pa poslušali potuhnjene hujskače, ki so se jim stolički zamajali ali pa so bili kje odrinjeni od nezasužnih dobičkov! Se neko agrarno reformo so privlekli na dan, vse skupaj pa povežali z davki, se pokrili po z maslom namazani glavi in tutnjali, da se je slišalo v okolico Smarjete:

»Nikar ne hodite na zbere volivcev, niti na volitve ne! Brez nas ne bodo mogli nobenega izvoliti, pa bomo potem mi zmagali! Davkov ne bo, kolikor jih pa bo, bodo plačali ta majhni, ki imajo več dohodka, saj so tudi do sedaj nosili glavno breme in so tega že vajeni kot osel bunk.«

Sprva so res nekaj ljudi odvrnili od sestankov in zborov volivcev, potem so ljudje spoznali njihove nakane, še bolj pa jih bodo do volitve, če bodo le množične organizacije vsaj mignile z mezinem. Do sedaj namreč niso veliko naredile.

Veliko »sposobnost« in iznajdljivost so pokazali tudi v Zameškem. Postavili so čisto svoje »originalne pogoje« za udeležbo na volitvah. »Elektriko, novo

šolo in odpis vseh davkov!«, sicer se o volitvah sploh ne pogovarjamo,« tako so zahtevali. Menda pričakujejo delegacije, ki se bo z njimi pogajala? Mar bodo proglasili svojo republiko ter se obzidali s kitajskim zidom? Saj bo tudi volilna enota Poljuben, Petane in Mraševo posebna republika v občini Gotna vas in v vsem okraju. Med vsemi volivci ne morejo dobiti treh, ki bi podpisali kandidatno listo, zato bo ta volilna enota brez zastopnika v občinskem in okrajnem ljudskem odboru. Bo že kdo drug zastopal njihove interese, oni pa mu bodo plačali zamudo časa...

Pamet v roke, volivci! Ali ne vidite, kako vas begajo, kako vam mečejo pesek v oči? Ali še niste spoznali, kdo so? Prav tisti, ki so vas begali ves čas po vojni in vas hujskali proti ljudski oblasti, ki vas hočejo odvrniti od tega, da bi si sami krojili svojo usodo, ki si želijo, da se vrnejo stari časi, da bi vam sedli za vrat in vas izžemali kot včasih, vam obetali nebesa po smrti, sami sebi pa ustvarjali nebesa na tem svetu. Zakaj ne bi bilo sedaj obratno? Samo od vas, volivci, je vse odvisno in od vaše pripravljenosti za sodelovanje pri graditvi lepše bodočnosti za vse delovne ljudi. Zato se priključite 7. decembra desetisočim volivcem, ki bodo šli na volišče že v juturnih urah, in pustite tista dva odstotka, naj gresta sama po svoji zavoženi poti!

Kratke vesti

Progo Beograd—Stepojevac—Valjevo bomo gradili prihodnje leto

Po osvoboditvi smo zgradili že številne nove proge. V načrtu pa je še več novih, med drugimi zelo važna proga Beograd—Bar, s katero bi dobila naša prestolnica najkrajšo zvezo z Jadranskim morjem. Po predlogu družbenega plana bodo prihodnje leto pričeli graditi 74 km dolgi del te proge in sicer iz Beograda čez Stepojevac proti Valjevu. Za gradnjo proge je predvideno 2 milijardi 250 milijonov dinarjev.

Nove visoke peči na Jesenicah in na Ravneh

V proslavo Dneva republike bodo prižgali na Jesenicah novo Siemens-Martinovo peč, ki bo dajala dnevno 60 ton jekla. S to novo pečjo se bo povečala zmogljivost Jesenic, tako da nam bo ta naša železarna dajala letno 45.000 ton jekla.

Tudi v Ravneh, nekdanjem Guštanjju, gradijo novo Siemens-Martinovo peč, s katero bo tudi jeklarna Ravne precej povečala svojo proizvodnjo.

Število žensk — javnih delavk je priznako

V soboto in nedeljo je bil v Ljubljani IV. kongres AFZ Slovenije. Na tem kongresu so med drugim razpravljali tudi o sodelovanju žensk v raznih organih ljudske oblasti. To sodelovanje je priznako in to precej zaradi tega, ker žensk nismo dovolj razbremenili drobnega dela doma in v gospodinjstvu in ker še tu in tam prevladuje miselnost, da ženska ni za poklic. Na kongresu je govorila tudi tov. Vida Tomšičeva.

Poudarila je, da se mora AFZ truditi, da postane pravilno gledanje na vlogo žene v družbi, bistveno v miselnosti naših ljudi.

O sklišanju kongresa Ljudske fronte bodo sklepali

Na VI. kongresu Zveze komunistov Jugoslavije je bilo predlagano, da bi Ljudska fronta Jugoslavije spremenila svoje ime v Socialistično zvezo delovnih ljudi Jugoslavije. O tem in še o nekaterih vsebinskih stvareh dela Fronte, mora razpravljati kongres. Dne 27. novembra bo zato v Beogradu plenum zveznega odbora Ljudske fronte, ki bo sklenil, kdaj je treba sklicati kongres. Po nekaterih podatkih sodimo, da bo ta kongres pričetkom prihodnjega leta.

Slovenski občinski odborniki iz Trsta v Ljubljani

Pretekli teden so obiskali Ljubljano slovenski občinski odborniki iz Trsta in okoliških občin. V razgovoru s predstavniki mesta Ljubljane so opisali težave o položajih Slovencev v Trstu. Med drugim so poudarili, da bi bilo nujno urediti tržaško vprašanje med Italijo in Jugoslavijo, kar pomeni za tržaške Slovence, da bi morali dobiti jamstvo za svoj obstoj.

V Sloveniji kandidira 1669 žensk

Doslej je bilo v ljudskih odborih vse premalo ženskih odbornic. To bodo skušali marsikje sedaj popraviti. Po dosedanjih podatkih bo pri volitvah v občinske in okrajne ljudske odbore kandidiralo 1669 žensk, kar pa je še vedno premalo. Vseh kandidatov je v Sloveniji 12.689.

PO VI. KONGRESU ZKJ

Zaradi pomanjkanja prostora v zadnji številki objavljamo danes nekaj poročil o tekmovanju naših delovnih kolektivov v počastitev VI. kongresa ZKJ.

Poštarji novomeškega okraja za VI. kongres

V tekmovanju na čast VI. kongresa KPJ so dosegli poštni uslužbenci novomeškega okraja sledeče uspehe:

Opravili so 120 ur prostovoljnega dela pri urejanju mesta, 4 delavci pa so pri gradnji telefonske linije Crnomelj—Adlešiči prišpevali prav tako 120 ur. Počestili smo vso skrb kulturnemu poslovanju. Postrlil smo kontrolo pri usmerjanju pošiljk in telegramov in skrbeli za hitro vzpostavitev telefonskih zvez. Ugotovili smo 34 primerov uporabe rabljenih znamk. Imeli smo dvoje tekmovalni na teleteleriju med Brežicami in Crnomeljem. Pismonoše naše okrajne pošte so prodali v času tekmovalnega (avst. sept. do okt.) za 199.339 din. znamk in vrednostino in izterjali za 42.513 din. portovnih pristojbin. Imeli smo 11 ur strokovnega in 10 ur političnega študija. Predavanja so bila dobro pripravljena, udeležba je bila vedno 90%. Študiralimo važne politične in gospodarske članke iz Ljudske pravice, Borbe, Komunističnih razprav, privatne lastnine in države. Mladinski aktiv pošte Novo mesto je nastopil na akademiji s filzkulturno točko, tov. Drenovec, član SKUD, se je udeleževal vseh pevskih nastopov v tem času. Mladinka Ferličeva je sodelovala na državnem prvenstvu v mnogobojju v Beogradu, tov. Skrabl pa je sodeloval pri šahovskem klubu. Člani kolektiva, ki so odborniki raznih množičnih organizacij, so skrbeli za povezavo s terenom z diskusijami o terenski problematiki in z agitacijo za udeležbo na množičnih sestankih. V borbi za izboljšanje delovnih pogojev so bili doseženi lepi uspehi. Novo je bila opremljena pošta Toplice pri Novem mestu.

delno pa pošta Mirna peč. Zasluge ima delno direkcija, delno pa uslužbenec obest pošt, ki so se trudili, da bi bili novi prostori čim smotrnejši in čim lepše urejeni. Lepe uspehe smo dosegli tudi v borbi za povečanje obrambne moči države. Imeli smo dva sestanka PLZ z vsemi uslužbenci na pošti Novo mesto, eno ti vajo na terenu pod vodstvom tov. Auerpergerja, uredili in namestili smo ves material PLZ in arhiv. Na pošti se vrši tečaj sanitetne službe za vse uslužbenke, ki ga uspešno vodi tov. Halderjeva. Vsi moški uslužbeni in deset članov, ki niso poštni uslužbeni, pa se udeležuje tečaja, ki ga vodi tehnik elektrovez tov. Skrabl. Tudi zmanjšanje lastnih stroškov smo posvetili vso skrb. Pošte v našem okraju so prihranile samo pri žaganju in sekanju drv s tem, da so ti dela uslužbeni opravili sami, 8960 din. S čiščenjem, beljenjem (pošta Žužemberk), raznimi manjšimi deli in popravili, kjer prednjači tov. Knafelec Lojze, ki je veseli mizarških del, z vezanjem preje, obračanjem ovitkov itd. pa smo prihranili 4290 din.

S tem so naši uslužbeni dokazali, da tudi neproduktivno podjetje lahko skupnosti marsikaj doprinese. Tekmovanje naših poštarjev na čast VI. kongresa nam je dalo pobudo za še intenzivnejše delo na kulturnem, gospodarskem in političnem področju.

Vinko Uhan

Pozdrav kolektiva Industrije perila VI. kongresu

Objavljamo enega izmed mnogih pozdravov, ki so jih delovni ljudje Dolenjske pretekli teden pošiljali v Zagreb VI. kongresu naše Partije. Podobnih brozjav in pozdravnih pisem je prejel kongres več tisoč.

TOVARISU TITU IN VI. KONGRESU KPJ, ZAGREB

Delovni kolektiv industrije perila Novo mesto borbena pozdravlja gene-

ralnega sekretarja KP Jugoslavije in VI. kongres KPJ. Objubljamo, da bomo izpolnjevali vse naloge, ki jih postavlja naša slavna Komunistična partija. Se z močnejšim članom bomo poživili naše delo v tem času, ko teče VI. kongres, ki bo prinesel nove sadove vsem delovnim ljudem Jugoslavije.

Zivel VI. kongres na čelu s tovarišem Titom!

Delovni kolektiv tovarne perila Novo mesto

Delovni kolektiv LJO Ribnica na čast kongresu

Lepe uspehe je med dolenjskimi podjetji, ki so tekmovala v počastitev VI. kongresa KPJ, dosegel tudi delovni kolektiv Lesno-industrijskega obrata Ribnica, ki se že dalj časa resno trudi, kako bi dosegel čim boljše uspehe v gospodarstvenju svojega obrata. Na sestankih in posvetovanjih si je kolektiv zadal vrsto obvez, o njih je razpravljal tudi na odprtem partijskem sestanku ter jih do kongresa tudi uresničil.

Uspeh dosežen v tekmovanju, je viden predvsem v vzorno urejenem skladišču gozdnih sortimentov in rezanega lesa. Znatno se je izboljšalo izkoriščanje lesa z boljšim brušenjem žag in večjo pazljivostjo pra predelavi. Količine, namenjene za izvoz, so se dvignile za 20%. S pravilnim razporedom delovnih mest in razvrstitvijo delovnih moči so znižali proizvodne stroške za 25%. Vsi zaposleni so zdej člani sindikata in OF, za Delavsko enotnost pa so pridobili 30 novih naročnikov. Mladina aktivno sodeluje pri Partizanu, zdej pa ustanavljajo na podjetju svoj pevski zbor. Delavsko upravljanje se je običajno izboljšalo, kar kaže tudi aktivnejše sodelovanje delavcev in članov delavskega sveta v obravnavanju gospodarskih problemov podjetja. —fr.

Zbor rezervnih oficirjev v Kočevju

Pretekli teden je bil prvi sestanek vseh rezervnih oficirjev mestne občine, odkar se je ta povečala oz. združila z okoliškimi vasi. Prisostvovalo mu je preko 150 članov. Najprej so predstavniki vojnega oddeska podali evidenčne pregledne z vsemi potrebnimi navodili, nakar se je razpravljalo o razširitvi združenja še na te kraje, ki so bili sedaj priključeni mestni občini.

Predsednik združenja ing. Boris Gostiča je podal kratko poročilo in sliko dosedanjega delovanja združenja. Vseh zadanih nalog nismo izvršili, je poudaril, kar je kriva v precejšnji meri nedisciplinane in nezanimane nekaterih članov za delo združenja. Bil je tudi razgovor o predlogih za odčitavanje, povišanja činov, invalidnim itd., kar vse bo bodoča naloga Združenja. Tov. Arko Andrej, tajnik združenja, je z ozirom na to, ker se je teritorij povečal predlagal, naj bi se ustanovila poverjenstva za razne kraje. Poverjeniki naj bi pomagali odboru pri organizaciji na terenu. Sklenjeno je bilo, da bo študij v treh okoliških centrih v Kočevju, Starti cerkvi in Livoldu. Vse prisotne je vzpodbudil k intenzivnejšemu delu tov. Janez Pirnat, predsednik okraja.

Ljudska oblast za obnovitev cerkve na Ptujski gori

Med številne kulturno-zgodovinske spomenike v Sloveniji, katerim posveča ljudska oblast posebno pozornost, spada tudi znamenita cerkev na Ptujski gori. Mestni muzej v Ptujju, pod čigar upravo spada ta slovita zgodnjegotska cerkev, je prejel državno subvencijo v znesku 700.000 dinarjev za obnovitvena dela in je že pričel s skrbnim obnavljanjem umetniških spomenikov v cerkvi, ki bo s tem dobila bolj veren prvotni videz. Ohranjeni bodo vsi gotski oltarji ter znameniti relief »Marije pomočnice«. Tudi znameniti celjski oltar, ki je bil zadnja leta postavljen na severni strani cerkve za meševanje na prostem, bodo postavili nazaj v cerkev in ga tako ohranili za vse čase. V vrsti kulturno-zgodovinskih spomenikov v Sloveniji bo Ptujska cerkev po dokončani obnovitvi napravila na slehernega obiskovalca s svojo gotiko največjastnejši vtis.

MLADINSKI AKTIVI NOVOMEŠKEGA OKRAJA bodo 30. novembra podali obračun enoletnega dela

Za 30. november je okrajni komite Ljudske mladine Slovenije v Novem mestu sklical okrajno mladinsko volilno konferenco, na katero bodo prišli delegati, izvoljeni na sestankih osnovnih organizacij ter sekretarji in ostali vabljeni gostje.

Okrajna mladinska konferenca je toliko večjega pomena, ker bo neposredno po uspešnem VI. kongresu Zveze komunistov Jugoslavije, tik pred volitvami v občinske in okrajne ljudske odbore, hkrati pa v času, ko se mladina pripravila na V. kongres Ljudske mladine Jugoslavije, ki bo 26. decembra v Beogradu.

Lahko trdimo, da so se mladinske organizacije in zlasti posamezni aktivni zavedali svojih dolžnosti in v pripravah na volitve podvojili delo. Ze na volilnih sestankih osnovnih organizacij so mladinska vodstva podala obračun dosedanjega dela ter skupno z vso mladino pretresla in sprejela načrt za bodoče delo. Mnogi aktivni imajo skrbno pripravljene načrte za delo preko zime razpravljajo o izobraževalnih tečajih, o kmetijskih šolah, o tečajih za žensko mladino, kate organizira Rdeči križ in podobno. Tudi na kulturno prosvetno delo niso pozabili, vendar je treba posvečati več pažnje izbiri iger ter pravilni vsebini vsake prireditve.

Navzlic lepim uspehom, ki so jih letos dosegle posamezne mladinske organizacije, pa vendar pogrešamo pri nekaterih tiste globoke revolucionarnosti, ki jo je mladina imela pred leti. Ponekod je premalo prizvovalnosti in vztrajnosti pri delu. Pri tem se nam nehotе vsiljuje vprašanje, ali se taka mladina ne zaveda tega, da se vse, kar se kdaj ustanja pri nas, ustanja predvsem njej v korist. Mladina bo uživala sadove skupnih naporov naših delovnih ljudi. Zato mora mladina drugače gledati na te napore ter sama prevzeti del teh velikih nalog. O teh problemih bo razpravljala tudi okrajna mladinska konferenca, ki bo v kratkem. Tako delegati, kakor tudi sekretarji mladinskih aktivov in občinski komitejev naj se pripravijo na poročilo in razpravo o krajevnih problematiki. Konferenca bo dosegla svoj namen le, če bodo sodelovali vsi s predlogi in objektivno kritiko. Na konferenci bo iz-

voljen nov okrajni komite LMS za okraj Novo mesto, revizijska komisija ter trije delegati, ki bodo zastopali okraj Novo mesto na V. kongresu LMS v Beogradu. Delegati in sekretarji aktivov ter občinski komitejev naj že sedaj premišljajo, koga bodo volili v okrajni komite. Potrebno je, da pridejo v najvišji okrajni mladinski forum najboljše mladine in mladinke, ki imajo izkušnje pri delu in so priljubljeni ter spoštovani med mladino in odraslimi.

S temeljitimi pripravami na okrajno konferenco mladine bomo uresničili naloge, ki jih je pred nas postavil VI. kongres Zveze komunistov Jugoslavije.

SLIKE IZ SUHE KRAJINE

Ob vzhodni kočevskih gora pa tja do dobrepoljske doline se razprostira Suha krajina. Zemlja je skopa, na njej živi trd rod. Če se preko Dvora in Lašč vzpneš po strmih serpentinah, zaviješ nedaleč od Smuke na desno in že si v Hinjah. Od daleč vidimo ruševine cerkve — leglo narodnega izdajstva in oporišče belogardizma. Če prehodiš Suho krajino po dolgem in počez, je skoraj vsa popolnoma obnovljena, posebno Lopata, Hinje in Zvirčah. Največ zaslug za tako hitro obnovo teh vasi ima sedanjji predsednik občine Jože Rojc, ki je s pomočjo nekaterih tovarišev — Janeza Noseta, Jožeta Tomšiča in drugih — veliko storil za suhokranjsko ljudstvo. So pa med ljudmi tudi taki, ki te može prezirajo samo zaradi tega, ker jim ne gre v ra-

čun uspeh njihovega dela. Taki in njim podobni so lahko prepričani, da bo pošteno ljudstvo z zavirači kaj hitro obračunalo. Naj se spomnijo propadi domobranski hlapci, ki bi radi danes zakomandirali Suhi krajini in zavajajo z lažnimi govoricami o davkih naše ljudstvo, kje so bili takrat, so se je suhokranjsko ljudstvo borilo na življenje in smrt!

Zivljenje in delo predsednika Rojca zasluži pohvalo, saj je kot prvi aktivist zbral po Suhi krajini obleko, živež, orožje in drugo za partizane. Težka in trda je bila njegova pot, polna nevarnosti. Zanj ni bila pretežka, saj ga je vzgojila in prekalila naša Partija v neizprosnega in doslednega borca. Uklonila ga niso ne italijanska ne nemška taborišča. Ze leta 1945 je bil izvoljen za predsednika krajevnega odbora Sela-Hinje. Tudi danes uspešno vodi občino. Uspeh bi bil lahko še večji, če bi se vsi člani frontne organizacije bolj brigali za napredek Suhe krajine. Vmes pa spretno sejejo razdor propadi domobranci, ki bi se radi uselili ljudstvo za vrat. Takrat, ko je bilo najtežje, ko je bila Suha krajina porušena itd., takrat te ljudi ni bilo! Skoraj vse delo delo je ležalo na tovarišu Rojcu, ki mu tudi člani partijske organizacije niso dovolj pomagali pri delu in opravljanju zaostlosti. Tudi ti niso dovolj pojmovali naloge pravih komunistov. Člani OF so bili vse premalo delavni. Suhokranjčani so premalo pomagali skupnosti, vse preveč so videli sami sebe ali pa poslušali razne reakcionarje. Takoj po svobodi so se ljudje otepali obnovitvenih kreditov, danes pa ti zapeljanci moledujejo okrog predsednika, ki pa ni vsemogočen. Občinski odbor je z nekaj izjemami bolj počesen in nedelaven, posebno komisija za prošnje in pritožbe ne dela pravilno, če dodeljuje podporo raznim domobranskim škodljivcem, vse premalo pa upošteva otroke naših borcev. Davčna komisija bi najraje videla, da ne bi odmerjala nobenih davkov. Morda preveč poslušala in naseda nekemu skorumpiranemu domobrancu, kar ustvarja nevarno razpoloženje davkoplačevalcev. Izgleda, da razsaja po Suhi krajini

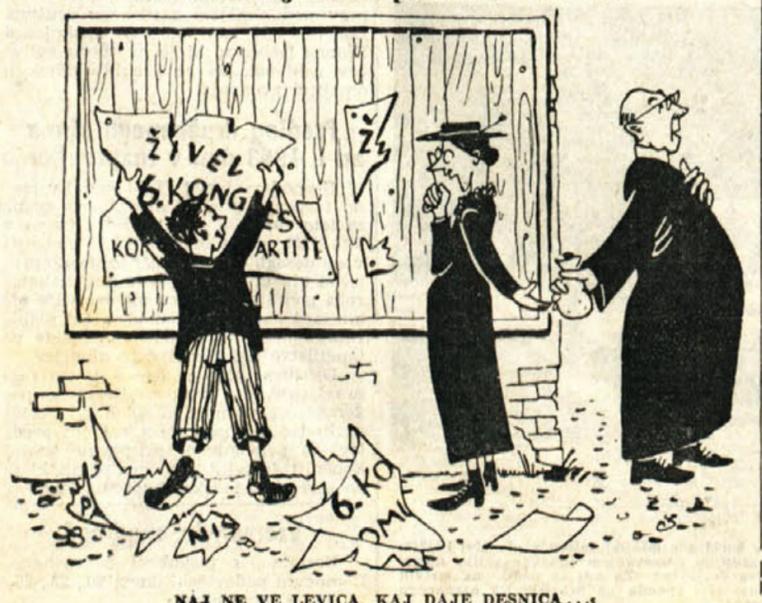
huda bolezen — zahtevati in vzeti vse — dati nišesar...

Ljudje vedo tudi mnogo povedati o raznih prekupčevalcih z lesom, opeko, gradbenim materialom in s skrivnimi prevozi. Med temi je posebno znan neki Laph iz Ljubljane, ki se izkazuje z raznimi potrdili nekega ministrstva. Ljudje vedo povedati, da si je na ta račun kupil luksuzni avto. Pa še to celo stvar so že prijavili, a nihče se ne pobriga, da bi se razčistila! Tudi neki Knaus kupuje in odvaža po skrivnih potih živino preko Smuke. Nedovoljeno špekulacijo podpirajo celo člani upravnega odbora KZ in uslužbeni, kar bo treba enkrat končati, kajti prekupčevalci se najraje vgnezdijo tam, kjer je ljudstvo nevedno in ni kontrole. Zato so najbolj uspevali v Suhi krajini. Če vstopiš v KZ, je slabo založena in njen razvoj na slabši. nogah, saj pravijo Suhokranjčani, da imajo vodilni moške več smisla za harmoniko in ples. Če bi ti ljudje posvetili trohico skrbi zadržnemu domu v Zvirčah, ki že štiri leta čaka pametnih združnih gospodarjev, bi zoh časa in vremenske neprilike ne uničevale zadržne imovine, razni uzmoviči na vasi ne bo pokradli s streh pločevine in drugo in tako napravili škode za 200 tisoč dinarjev!

Na Ratju se ti nudi nemogoč prizor v odnosu učencev do učiteljice, proti kateri se vedejo skrajno razuzdaro. Kakor sem zvedel, nosijo za tako stanje vso odgovornost starši, ki v mnogih primerih namesto da bi otroka kaznovali, njegova dejanja na them odobravajo! Lep odnos do učiteljstva in tuja pa pokažejo dobro vzgojeni otroci v šoli na Selah.

Kmetje so se pritoževali, da so divji prašiči naredili veliko škode na posevkih, sedaj pa se klajijo volkovi in preže na ovce. Kratke izprehod mnogo pove. Ljudje so srčno dobri in vsaka lepa beseda in nasvet lepo mesto najde. Le nekaj ljudi razdvaja dobrosrčne Suhokranjce. Da bi Suha krajina zaživel kot bi morala, bi bilo potrebno med njimi delo res nekaj dobrih in pametnih ljudi, da jim preženejo staro miselnost, sovražnikom našega ljudstva pa zamaše usta. J.

Na Dolenjskem pred volitvami

NAJ NE VE LEVICA, KAJ DAJE DESNICA...

IZ NAŠIH KRAJEV

Mladi so se začeli tožariti

Karel Mesojedec, čevljar iz Češče vasi (star 19 let), je dobil nepodpisano pismo, zaljubljeno-saljive vsebine. Nekateri navedbe v pismu so žaljive za njega in neko dekletu, s katero sta prijatelja. On in brat dekleta sta za pismo osumila mladoletno A. K. Sla sta k njej na dom in trdila vpricho drugih ljudi, da je prav ona pisala to pismo. Mladoletnica je šla na sodišče in proti obema vložila tožbo, seveda preko advokata, ker trdi, da tega pisma ni pisala in je očitano takega dejanja zanj žaljivo. Tudi oba toženca sta si najela advokata — in že teče pravda med dvema strankama, od katerih nobena še nima dvajset let...

Na prvi razpravi ni prišlo navzlic prizadevanju sodnika do poravnave, ker oba toženca vztrajata na trditvi, da je samo A. K. mogla napisati pismo, ona pa je prisegla, da ga ni in tudi ni nobenih dokazov, da bi bila res pisala. Sedaj bo njen rokapis in pisavo v pismu pregledal grafolog, da se ugotovi, če je to ista pisava. Ugotovitev oziroma strokovni pregled pisma stane približno 5000 din, advokati tudi niso zastonj, sodna taksa pa raste. Nič ne pretiravamo, če trdimo, da bo tale otroško-nalivna zadeva stala že do druge razprave okrog 10.000 din, pri tem pa ne računamo zamude časa tožarjev in prič!

Koliko hvaležnega dela za mladinsko in ostale organizacije je še na vasi! Ali ne bi zavede lahko rešili v okviru ene ali druge organizacije? Pa starši, ali jim je vseeno, da njihovi otroci tako mladi hodijo po sodnih, zapravljajo čas in denar, ki ga trdo zaslužijo?

Vel. Gaber

Po vseh volilnih enotah so bili te dni zbori volivcev. Najboljši je bil v Zagorici. Potem ko so izvolili kandidate, so spregledali se razne gospodarske sklepe, med katerimi je na prvem mestu napeljava elektrike. Postavljene imajo že drogeve, vsa dela pa vodi posebni gradbeni odbor. Za elektrifikacijo so se sedaj zavzela še vse bližnje vasi, to je Bič, Dobravica, Pristavca, Pokojnica in Vel. Dole.

Na zboru volivcev v Vel. Gabru so razpravljali tudi o potrebi železniške postaje za potnike med Sentilovrencem in Radohovo vasjo. Sprejet je bil sklep, da se zgradi v Vel. Gabru zadržni dom, ker tako občinski ljudski odbor kot kmetijska zadruga nujno potrebujejo primerne prostore. Med sklepi je tudi dograditev osnovne šole v Stahinjci vasi, za popravila občinskih in vaskih potov pa so sklenili uvesti samoprispevek za najnujnejše izdatke pri teh delih. Zadržništvo na območju ljudskega odbora se krepi, treba pa bo izboljšati odnose med posamezniki na Vel. Gabru in kmečko delovno zadrugo. To bi bila predvsem naloga partijske in frontne organizacije.

Kočevoje

Loterija Zveze borcev je prav dobro uspela. V Seškovem domu, kjer so bili predmeti razstavljeni in kjer je bila loterija, se je zbrala velika množica ljudi, da niso mogli vsi v veliko dvorano, temveč jih je moralo veliko zasledovati žrebanje kar zunaj. Organizacija je bila dobra in se je žrebanje v redu in hitro izvršilo. Izvoljeni so bili skoraj vsi dobitki, spalnica, oprema za kuhinjo, moško kolo, štedilnik, brzorparnik, dveletno žrebo in veliko drugih praktičnih predmetov. Vse te predmete so z velikim razumevanjem darovala tukajšnja podjetja in obrtniške delavnice. Po loteriji je bila prijetna zabava. Videlo pa se je, da je bilo mnogim le za dobitke, za zabavo, katere čisti dobiček je namenjen za spomenik, pa jim ni bilo. Edino, kar ljudi moti pri loteriji, je to, da so nekateri zadeli drva, katera mora iskati v Loškem potoku. Nihče ne bo šel po meter drv, ker bi ga stal prevoz trikrat več kot so drva vredna.

V letošnji gledališki sezoni pričakujemo bogato dejavnost. Napovedujejo, da bo repertoar zajel tudi več domačih del, kakor tudi mladinske igre in igre za najmlajše. Režiserski kader je dovolj močan (Lorbar, Zupan, Novak, Jelenc), da bo izpeljal program posebno še sedaj, ko se je kader igralcev izpopolnil z mladinci in mladinkami različni poklicev in so poprijeli za delo z velikim veseljem. Nujno pa je, da se bo to delo pravilno cenilo, kar bo pokazal tudi obisk predstev. Stvar vseh mestnih organizacij je, da bomo v Kočevju pokazali za delo gledališča večje zanimanje kot smo ga doslej.

Gornje Sušice

Kakor ostali kraji topliskega sektorja, tako se tudi pri nas z vsvo resnostjo pripravljamo na volitve v občinski in okrajni ljudski odbor ter zbor proizvajalcev. Dne 8. novembra smo imeli dobro uspešen zbor volivcev, na katerem smo izbrali kandidate za bodoči občinski ljudski odbor. Zboru volivcev je prisostvoval tudi predsednik okrajnega ljudskega odbora tovariš Viktor Zupančič, ki je seznanil volivce z načelnim volitev in zlasti poudaril njihovo važnost za nadaljnjo graditev socializma. Z volivci je tudi razpravljalo o komunalni dejavnosti v občini Dol. Toplice, o elektrifikaciji, gradnji vodovoda in podobnih gospodarskih problemih. Dotaknil se je tudi važnih notranjih in zunanjih političnih dogodkov ter očitral pomen VI. kongresa Zveze komunistov Jugoslavije. Navzoči so z zanimanjem sledili njegovim izvajanjem in živo sodelovali v razpravi o nakazanih problemih.

Dne 9. novembra pa so se zbrali volivci bivšega krajevne ljudskega odbora Uršna sela v Dobinovi, kjer so izbrali kandidate za okrajni ljudski odbor. Takoj nato je bil tudi občini zbor splošne kmetijske zadruge, na katerem so bili izvoljeni delegati, ki bodo volili odbornike v zbor proizvajalcev pri okrajnem ljudskem odboru. A. P.

Sela Šumberk

V nedeljo 9. novembra je bil dokaj dobro obiskan zbor volivcev, na katerem smo se pogovorili o bližnjih volitvah in izbrali kandidate. Predsednik občinskega ljudskega odbora Zuzemberk je pojasnil pomen bližnjih volitev, nadalje pa je povedal, da se predvideva že prihodnje leto nadaljevanje že pred vojno začete gradnje ceste Zuzemberk-Radohova vas, s čimer bo postavljena cestna zveza Litija-Kočevje preko Radohove vasi in Zuzemberka.

Veliko je bilo govora glede odmore davkov, pri kateri so se do sedaj delate večkrat napake. Predsednik občine je poudaril, da si bodo davkoplačevalci v bodoče sami razdeljevali davčna bremena na skupnem sestanku. Volivci so se s tem zelo strinjali. Z. F.

Soteska

Lepi so poznojesenski dnevi v Soteski. Seže Kočevskih hribov padajo čez tiho Krko in živoga gradu ter počasi lezejo v prisojno pobočje Soteske gore, Peševice in Kuljov sel. Žive okobrske barve so izginile, bukve se obletavajo, le zelene tise smrek in borov poživljajo sivino hribov.

Delo in življenje v naši dolini utripa. Zadržni traktor iz Podhoste vztrajno reže temnojavne brazde med ravnimi sledmi hribov in jabilan nekdanjega grofovskega snodovnjaka Harjavi traktorist Slavko komaj zmagaue oranje na obširnem zadržnem posestvu.

V bližnji kovačiji in kolarski delavnici, nastanjeni v severnem delu gradu, polje kovaško kladivo in brni krožna žaga kolarja Markovića. Onstran mostu, na desnem bregu Krke, utripajo lik pod temnozeleno zaplato emreke pljuča Soteske — žaga, 90-članski delovni kolektiv čakajo visoki hlodovi, ki se zrealijo v gladini Krke.

Tudi kulturno-prosvetno delo se počasi prebujata. Tukajšnje kulturno-umetniško društvo, ki obstaja že od leta 1949, ima igralsko družino, ljudsko knjižnico in mladinski pevski zbor. Osnovni KUD se pripravljajo na ekv. zbor. Urediti je treba finančne probleme in osebne zapletitaje ter napraviti realen načrt dela za zimsko sezono. Sredi novembra bo literarni večer, združen z otvoritvijo čitalnice in ljudske knjižnice. Knjižnica bo poslovala od nedeljah dopoldne in sili. Prep. pa morajo vsi prireditelji in nepravi ljubitelji knjig vrniti vse knjige, ki so si

Rojstva, poroke in smrti v Beli krajini

V okraju Črnomelj se je rodilo v oktobru 43 otrok — 24 dečkov in 19 deklet. Umrlo je 17 oseb, porok pa je bilo 12.

Umrli so: Posestnik Stariha Anton iz Moverne vasi, Užit. Rožek roj. Slobodnik Katarina iz Krašnjega vrha, Otokr Prus Katarina iz Krmaditca, Otokr Gornik Anton iz Dol. Suborja, Otokr Slane Ivan iz Rosalnice, Otokr Galovec Anton iz Krasnice, Užitkarica Jakli roj. Novak Ana iz Otoka, Užitkarica Gorše roj. Gregorčič Marija iz Dragatuša, Užitkarica Puhek Ana iz Dobljeh, Užitkarica Vranesč roj. Segina Marija iz Tribu, Užitkarica Platin roj. Kokalj Margareta iz Črnomlja, Otokr Prijatelj Mirko iz Tribu, Otokr Grabek Amalija iz Petrove vasi, Rudar Vardjan Janko iz Črnomlja, Milnar Rožman Anton iz Bednja, Užitkar Zunič Miha iz Zuničev. Posestnik Malešič Matija iz Podklanca.

Poročili so se: Avpič Drago, uslužbenec iz Predgrada in Sterk Mimica, uslužbenka iz Predgrada, Vrban Josip, posestnik iz Bol-draza in Radoš Martina, posestnica iz Bol-draza, Teržič Dragoljub, podoficer iz Metlike in Molek Marija, šiviljska pomočnica iz Metlike, Ban Janez, mizarški delavec iz Zaličje vrha in Plešec Kristina, posestnica iz Vidovšev. Ribič Ivan, elektrotehnik iz Celja in Nemanič Anica, šiviljska pomočnica iz Zvir-kovega vrha, Birkelbach Jože, avto-mehanič iz Črnomlja in Murn Težnja, avto. delavka iz Dragatuša, Malavašič Janez, oficir iz Praprotnega brda in Mavročič Ljubica, delavka iz Črnomlja, Hoznar Ivan, progovni delavec iz Ručetne vasi in Vidmar Amalija, posestnica iz Ručetne vasi, Stonič Reinhold, polj. delavec iz Dobljeha gore in Jakša Marija, posestnica iz Tanče gore, Jerman Marija, uslužbenec iz Kanjarice in Klevšar Olga-Marija, uslužbenka iz Kanjarice, Bušič Dušan, kmečki delavec iz Ograna (LRH) in Radoljčič Jelena, posestnica iz Bolincev, Stanovančič Stvo, posestnik iz Marindola in Radovič Frančiška, posestnica iz Preloke.

Kronika nesreč

Kal pri Semiču. Med delom v gozdu je veja oplazila po glavi posestnikovega sina Alojzija Derganca in ga poškodovala.

Dvor pri Zuzemberku. Brezvesten motorist je na cesti povozil tovarišico Mirtičevco, po domače Klobasarico iz Gornjega Kota, tako da je nezavestna obležala na cesti. Z rešilnim avtomobilom so jo pripeljali v novomeško bolnišnico, kjer so ugotovili, da so poškodbe težjega značaja.

Bregovo - Sv. Križ pri Litiji. Posestnika Jožeta Višnikarja je brat Franc z nožem sunil v prsa in levo roko.

Lopata. Na ženo mizarja Ivano Zore je v gozdu med podiranjem padlo drevo in ji zlomilo desno nogo.

Jih »izposodili« iz bivše sindikalne knjižnice na žagi! — Miselno bogastvo velikih mož, spravljeno v knjigah, naj bo na razpolago ljudstvu, ne pa da leži morda pozabljeno v kakšnem kotu ali na podstrežju.

Igralska družina ima v naboru uprisorizitev »Vrvice« Novoletno jelko. Treba je izboljšati kulise in plačati nove klopi v Domu.

Mladinski pevski zbor si je nabavil note in bo pričel z rednimi vajami. Vadija ga bo tov. Pelečinkarjeva.

Tudi šola in pionirska organizacija delata letos kot treba. Zunanost in notranost stavbe je dobila lepše lice, le vrtna ograja kriči svoj »Memento«. — Treba je bo cementirati in urediti. Tukajšnji mizar Braduš je napravil lepe klopi, ki so zelo praktične, tako da pionirji z veseljem hodijo v šolo in se pridno učijo. Prvikrat po vojni je bila šola pravočasno preskrbljena s kurivom. Letos otrokom ne bo treba zmrzovati v slabo zakurjenih učilnicah, pa tudi redno šolsko delo ne bo trpelo zaradi mraza.

Pionirji se vneto pripravljajo na samostojno prireditev za 29. november. Starše in prijatelje mladine hočejo presenetiti z dreva in igricama, saljivimi prizori in pevskimi točkami. S prispevki si bodo kupili enotne obleke za fizikuralni nastop ob koncu šolskega leta.

Tudi starši se zanimajo za učenje in vedenje otrok. Na dveh uspeših vaskih roditeljskih sestankih v Soteski in na Polju smo se pogovorili o posledicah suše, o Dnevu združenih narodov, o novem predmetu — moralni vzgoji, o kmetijski soli v Toplicah, o tečaju za dekleta, o neumnosti telesne kazni in podobnem.

Samo tesno sodelovanje med starši in učiteljskim bo rodilo trajne vzgojne uspehe pri šolski mladini.

Rihar

Tragična smrt žene v gozdu nad Dobrničem

V nedeljo 26. oktobra je šla gospodinja Karolina Strmec z Babne gore pri Zuzemberku na svatbo v vas Kozjek nad Dobrničem. Ko se je pozno ponoči vračala v precej vinjenem stanju je zašla v gozd, kjer je verjetno na posledicah preveč zaužitega alkohola in zaradi dokaj hudega mraza omagala in umrla. Njeno truplo so našli dobrniški lovci šele šest dni po smrti, potem ko so jo domačini in sorodniki zastonj ves čas iskali.

Ker so se v zvezi s tem po vsej Suhi krajini in tudi drugod razširile govo-

rice o nasilni smrti Strmčeve, sporočamo, da je uradna preiskava ugotovila, da je vse take govorice brez osnove. Obdukcija trupla je pokazala, da je smrt nastopila zaradi mraza in izčrpanosti, udarci, ki so se poznali tu in tam na telesu, pa so bili posledica padcev med hojo. Pokojna Strmčeva je bila zelo slabo oblečena, skrajaj brez perila, pri sebi pa je imela precej pi-jace. Spričo slabih domačih družinskih razmer se je vdala pijači, ki je postala tudi glavni vzrok njene tragične smrti.

Dvignite dobitke srečolova ZB v Kočevju!

Občinski odbor Zveze borcev NOV Kočevje objavlja izžrebane številke srečolova ZB, ki je bil 9. novembra 1952:

7757	3355	1212	1301	518	6040
8625	16872	4073	11685	8641	4115
929	160	46	6203	12085	18479
776	22	11628	39	1199	6001
8854	1454	11959	16413	1778	9960
17755	84	3037	1162	13122	13013
10136	7933	16647	8106	7276	13453
4873	7772	3800	9751	1430	3237
1401	19980	11612	4937	6026	5131
161	-5411	840	920	307	1161

18266	16971	351	5839	18357	12427
3997	4154	97	5383	18515	3904
19843	6011	750	2346	18597	18961
7833	18097	1503	4197	3152	1054
1683	4157	11719	302	3601	13004
10103	11711	5673	17703	13005	18071
341	3620	13539	3051	5912	12521
13133	7101	2344	19687	18427	

Opozarjamo prebivalstvo, da se dobitki lahko prevzamejo pri Občinskem odboru Zveze borcev Kočevje od 1. decembra 1952. Po tem roku zapadejo v korist spomeniku padlih borcev NOV.

Občinski odbor ZB Kočevje

Medmestni troboj Črnomelj-Karlovac-Novo mesto

V soboto in nedeljo je bil v Črnomlju medmestni troboj v namiznem tenisu, odbojki in atletiki. Za Črnomelj in Karlovac so tekmovala ekipe gimnazij, za Novo mesto pa poleg gimnazij tudi člani »Partizana«.

V soboto večer je bilo tekmovanje v namiznem tenisu, v katerem je zmagala novomeška ekipa z veliko premočjo. Edini resniški nasprotnik sta bila oba Karlovčana, ki sta pokazala lepo ofenzivno igro, vendar se nista mogla upirati premišljeni igri Žurica in Sonca. Posebno lepo je igral Sonc v zadnjih dveh setih dvoboja s Karlovcem Habarjem, kjer je pokazal pravo ekshibicijsko igro. Odločil se je tudi Žurič, ki je premagal vse svoje nasprotnike, od Karlovcov Habarja in Balla, od Črnomelčanov pa Klopčiča in Klemenca.

Tehnični rezultati so naslednji:
Novo mesto : Črnomelj 4:1. — Žurič : Klemenec 2:1, Sonc : Klopčič 2:0, Mikec : Einsidler 2:0, Pavlič : Kastelic 0:2, Žurič-Sonc : Klopčič-Klemenec 2:1.

Novo mesto : Karlovac 4:1. — Žurič : Habar 2:0, Sonc : Ball 1:2, Sonc : Habar 2:1, Žurič : Ball 2:0, Žurič-Sonc : Habar-Ball 2:1.
Karlovac : Črnomelj 5:0. — Habar : Klopčič 2:1, Ball : Klemenec 2:0, Ball : Klopčič 2:0, Habar : Klemenec 2:0 (w. o.), Habar-Ball : Klopčič-Klemenec 2:0 (w. o.).

V nedeljo ob 13. uri se je troboj nadaljeval z atletiko. Tu so imeli glavno besedo Črnomelčani, od katerih je bil spet najboljši Plut v metu kopja s 52,60 m in v metu krogle s 13,56 m. Od Novomeščancev je treba pohvaliti Zagarja, ki je v vseh treh disciplinah zasedel drugo mesto.

Rezultati:
Met kopja: Plut (Črn.) 52,60 m, Zagar (N. m.) 47,50 m, Kapš (Črn.) 35,90 m.
Met krogle: Plut (Črn.) 13,56 m, Zagar (N. m.) 12,36 m, Simič (N. m.) 12,09 m.

Skok v višino: Skedelj (Črn.) 155 cm, Zagar (N. m.) 150 cm, Mišulin (Kar.) 150 cm.

Po atletskem tekmovanju pa so se ekipe pomerila v odbojki. Moštvo novomeške »Partizana« ni imelo konkurence. Iz posameznih rezultatov v setih se vidi, da se ekipa Črnomlja in Karlovca niso mogle upirati izkušenim in razpoloženim Novomeščanom. V borbi za drugo mesto pa je ekipa Črnomlja po napeti igri premagala ekipo Karlovca.

Rezultati: Partizan (N. m.) : Karlovac 2:0 (15:6, 15:5 !!), Partizan (N. m.) : Črnomelj 2:0 (15:3, 15:2 !!), Črnomelj : Karlovac 2:0 (15:12, 15:10).

Zmagovalec medmestnega turnirja — ekipa iz Novoga mesta je za svoje zmage prejela pokal.

Škerlj mladinski prvak SD »Stojan Puc«

Pretekli teden je bil na gimnaziji v Novem mestu končan dvokrožni šahovski turnir za mladinsko prvenstvo kluba, katerega se je udeležilo 8 igralcev. Turnir je trajal skoraj ves oktober in je dal novoga mladinskega prvaka Škerlja, ki bo na prihodnjem mladinskem prvenstvu LRS zamenjal svojega klubskega tovariša Silo. (Ta je namreč že prekorachil starostno mejo za mladince.)

Značilno za turnir je premočna zmaga Škerlja, saj je od 14 možnih točk nabral kar 12 točk (85,72 %) in na prvenstvu, za katerega je poskrbel dosedanj V-kategorik Kruljac, ki je z 10 točkami (71,43 %) zasedel drugo mesto in tako dosegel IV kategorijo. Na tretjem mestu je IV-kategorik Povše, za njim pa so se zvrstili Japelj, Trtnik, Čerček in Dejak. Novemu prvaku želimo na bližnjem republikanskem turnirju mnogo uspehov, da bo dostojno reprezentiral dolenjski šah!

Marko naglo napreduje

Se ni dolgo, kar smo poročali o slajnem uspehu Marka Pluta. Danes pa ponovno objavljamo veselo vest, da je naš »Markec« vrgel kopje še dalje kot zadnjič, saj rezultat 55,60 m (prej 54,82 m) dokazuje, da je Marko danes na najboljši mladinec te discipline v državi. V spet Kolarje je mnenja, da bo Marko v prihodnji sezoni vrgel kopju najmanj 60 m. S tem rezultatom bi bil najboljši Slovenec po vojni.

Marko ni samo dober »kopjaš«. Zato naj navedemo še nekaj drugih njegovih rezultatov:
Tek na 100 m: 12,4, skok v višino: 150 cm, met krogle (5 kg) nad 13 m, met bombe nad 65 m.

Naš Marko pa tudi ni samo dober športnik, temveč tudi odličan risar, saj se namrava po maturi posvetiti risanju.

Vsi njegovi prijatelji mu želimo veliko uspehov, predvsem pa, da bi čimprej dosegel zamko 60 m!

Na Rakovniku bodo gradili novo postajno poslopje

Na zboru volivcev na Rakovniku pri Mokronogu so sklenili med drugim, da takoj prične za gradnjo postajnega poslopja. Izvolili so poseben gradbeni odbor, ki bo vodil vsa dela, vsi vaščani Rakovnika in bližnjih vasi pa bodo pomagali s prostovoljnimi delom. Dali bodo tudi les in zvočili potrebno gradivo. Tovariša Jožeta Bizjaka so naprosili, da bo vse potrebno čimprej uredil z železniško direkcijo v Ljubljani, ker namrava tako prireditelj za gradnjo.

Volivci Gornjih in Doinjih Jesenic so na zboru volivcev sklenili, da bodo popravili vaške poti, na Gornjih Jesenicah pa tudi vaški vodnjak. Tudi v Preteju so vaščani sklenili popraviti vaške poti.

Spet nesreča s starim orožjem

Učenci osnovne šole v Poljanah pri Dolenjskih Toplicah so nekje iztaknili staro ročno bombo. To so toliko časa metali v zid pri pokopališču, da je eksplodirala. K sreči ni bilo težjih žrtev, le učencev II. razreda Slavko Mrvar in Starji žag ima ranjeno desno nogo in praske po telesu, učenec Albert Zamida iz Malega Riglja pa ima prav tako ranjeno desno nogo.

Na Loki spet delajo

V šolskih počitnicah je mladinska brigada pridno delala na Loki, da bi čimprej naredila Novemu mestu prepotrebne športne naprave. Nato pa je to začelo delo zaspalo. Pred dnevi, ko je bilo lepo vreme, pa so novomeški dijaki zopet pričeli delati. Odmerjen je bil prostor za izvajanje prostih vaj, na katerega vozijo ugasko. Navozili so skupno že 3936 samokolnic gradiva. Pri delu so se posebno odlikovali dijaki, predvsem pa dijakinje učiteljice, ki so v dveh urah prevozili 399 samokolnic. Ko se bo ugasko preko zime usedel, bodo spomladi nanj navozili prst in posejali angleško travo. Spomladi bo treba takoj tudi urediti trenažo in novo pot ob Krpi, nato pa bodo pričeli graditi atletske in ostale športne naprave.

Štroški za ureditev Loke bodo veliki. Ljudski odbor mestne občine je že objubil, da bo v ta namen prispeval znaten znesek, prav tako pa tudi telovadna organizacija Partizan iz Ljubljane. Tudi okrajni ljudski odbor bo nekaj prispeval, saj bodo na Loki razna tekmovalna v okrajnem merilu. Z denarnimi podporami naše ljudske oblasti in s požrtvovalnim delom naše mladine, lahko pričakujemo, da bomo v najkrajšem času imeli na Loki stadion, ki bo lahko ponos vse Dolenjske.

Ureja uredniški odbor — Odgovorni urednik Tone Gošnik — Tiska tiskarna »Ljudske pravice« v Ljubljani — Naslov uredništva: in uprave: Novo mesto, Ljubljanska cesta 25 — Poštni predal 33 — Telefon uredništva in uprave 127 — Tekoči račun pri Narodni banki v Novem mestu št. ev. 616-1-90332-1 — Cetrlistna naročnina 100 din polletna 200 din, celoletna 400 din

OGLASUJTE V »DOLENJSKEM LISTU«

Ne zametujte bogastev, ki nam jih ponuja priroda!

V zdravilnih zeliščih je skrit lep zaslužek — treba je le pridnih rok, da ga poberejo. V jesenskem času nabiramo:

KORENINE gladeža, kompave (bodeče neže), rumenega regrata, srčne moči in volčje češnje.

RASTLINE jetrnika in kopitnika (kopitnik nabiramo s koreninami vred).

RAZNO: pljučni mah in hrastov mah.

Nabiranci v dolenjskih okrajih: vsa navodila in vzorce lahko dobite v skladišču GOSAD v Novem mestu, Bršljin, telefon št. 155

TRGOVSKO PODJETJE

LJUBLJANA, Prečna ul. 4

OBVESTILA

ZAHVALA IN OBVESTILO
Neznancu, ki mi je 10. novembra vrnil osebno izkaznico, se iskreno zahvaljujem! Predm. za, da mi vrne na isti naslov tudi denar in industrijske bon. — Boje Franc, Retlje 52, p. Loški potok, okraj Kočevje.

Kino
KINO NOVO MESTO PREDVAJA:
Od 21. do 24. novembra: ameriški film »Dom gospodarstva«.

Od 25. do 28. novembra: ameriški film »Merton pri filmu«.

Od 29. novembra do 1. decembra: ameriški film »Fant s trobentno«.

KINO DOLENJSKE TOPLICE PREDVAJA:
Od 22. do 23. novembra: francoski film »Kraljevi hrvice«.

Predstave ob sobotah ob 20. uri, v nedeljo ob 16. in 20. uri.

ZDAJ POHITIMO!

Ob začetku rednega dela zimskih kmetijskih šol

»Pa nikar ne pozabimo v jeseni dovolj zgodaj začeti!« Tako so nam lani naročali obiskovalci izobraževalnih tečajev v Otočcu, na Dolžu in še marsikje, kjer so se dekleta naučile veliko novega v kuhinji in gospodinjstvu, fantje pa seznanjali s splošnim gospodarstvom. Že smo sredi novembra, ko je glavno delo na polju ponehalo in ima tudi kmet več časa, da seže po dobri knjigi in časopisu. Zdaj je čas splošnega ljudsko-izobraževalnega dela. Kako smo se nanj pripravili?

Svet za kulturo in prosveto pri OLO Novo mesto je letos sredi oktobra razpisal pisanje v zimskih kmetijskih šolah. Namenjene so našim kmetom. Za vsak poklic zahtevamo dandana izobrazbo, le za kmetičkega se nam zdi nekako samo po sebi razumljivo, češ, »za kmeta bo pa že dober«. V naprednih državah sin n. pr. ne more prevzeti očetove kmetije, če nima kmetijske šole! Zaostalo in nevednost nas brekdo tepeta prav na področju kmetičke proizvodnje, zato je ljudska oblast poleg izobraževalnih tečajev, ki so se že močno priljubili predvsem naši mladini, upeljala letos tudi zimsko kmetijsko šolo, ki bodo trajale po 4 mesece. Po-

budniki izvenšolskega izobraževanja so naši prosvetni delavci, na pomoč pa so jim prišli tudi strokovnjaki kmetijstva, zdravstva, veterinarstva ter ostali, ki jim je pri srcu napredek našega kmeta in njegovega gospodarstva.

Zal moramo ugotoviti, da v vseh občinah se ni pravega zanimanja za izvenšolsko izobraževanje. V Ambrusu in Zagradcu si take šole silno želijo, težje je le s predavatelji, ki se bodo morali tja vsak teden voziti. V obeh krajih je že po 40 prijavljenecv za zimsko kmetijsko šolo. Nasprotno pa je slab vpis v Otočcu, kjer bi množične organizacije in občinski ljudski odbor verjetno lahko storili za večje zanimanje za to šolo kaj več. V Trebnjem je bilo do preteklega petka zbranih 22 prijavi, predavateljev pa imajo dovolj. V Mirni pa se je za šolo prijavilo komaj 14 ljudi. Obvezniki predvojaške vzgoje in njihov center bi se za obisk šole lahko bolj pobragali, pa tudi tu uspeh ne bi izostal. V Sentjerneju je šola že začela s poukom. Po prvih podatkih jo obiskuje 52 prijavljenecv. V Mirni peči je 46 v Dol. Toplicah pa 20 prijavi. Prav gotovo je tudi v teh krajih precej ljudi, katerim bi bila izobrazba zimske kmetijske šole nujno potrebna, žal pa so partijske in frontne organizacije doslej premalo prepričevale za vpis v te šole.

Pouk na zimskih kmetijskih šolah bo pester. Obiskovalci se bodo seznanjali z vinorejo in veterinarstvom, poljedelstvom, travništvom in vrtnarstvom, z umnim sadjarstvom, vinogradništvom in kletarstvom, z najvažnejšimi vprašanji zgodovine in splošnega gospodarstva, z računstvom, slovenskim jezikom, zdravstvom in higieno ter z vzgojslovjem. Za dekleta bodo priložne poleg teh predmetov še posebne ure za gospodinjstvo, šivanje in ročna dela, kuhanje in nauk o ljudski prehrani. Z raznimi ogledi vzornih kmetij, državnih posestev in zadržev, z izleti v mesta in industrijo in podobno, bo učna snov ponazorjena, obisk šole pa še bolj zanimiv. Materialno oskrbo šol bodo zagotovili občinski ljudski odbori in splošne kmetijske zadruge, za predavatelje pa bo poskrbel okrajni ljudski odbor.

Se je čas, da povečamo število pri-

javljenecv v novo ustanovljenih zimskih kmetijskih šolah. Dolenjske zaostalosti ne bomo odpravili, če se ne bomo naučili pametno in sodobno gospodariti. Nikomur ne letijo pečeni golobi sami v usta, nevednemu človeku pa že sploh ne! Ne pozabimo, da imajo n. pr. kmetje v Ljutomerem okraju toliko šolanih gospodarjev in njihovih sinov, da je bil že skoraj vsak osmi kmet v kakšni kmetički šoli ali daljšem tečaju! Mi, Dolenjci, pa se ponašamo z Grmom in slavo njegove kmetijske šole — sami pa smo brez nepotrebne kmetičke izobrazbe!

Zdaj je čas za izvenšolsko izobraževanje nas in naših sinov ter hčera! Pohitimo, da bomo lahko dohiteli naprednejše predele v Sloveniji! Izobražen, razgledan gospodar ima zaklad, ki mu ga nihče ne more odvzeti.

Halo, stara domovina!

Objavljamo pismo, ki nam ga je poslala naročnica K. J. iz Fontane v Kaliforniji. Pred dolgimi leti se je izselila iz Zbur pri Škočjanu v Ameriko in našla tam svojo drugo domovino. Marsikaj je doživela in spoznala na svetu, ko se je borila za svoj kruh, predvsem pa je postala napredna žena. Razumljivo je, da jo prav zato najbolj boli zaostalost in nazadnjaštvo, na katera v dolenjskih krajih še tolikokrat naletimo.

»Halo, stara domovina!

Nikdar pozabljena, hočem napisati nekaj besed v pozdrav. Pred meseci me je obiskal rojak Jordan, doma iz Sentjerneja, in mi pokaže časopis ter me nagovarja, naj se naročim na Dolenjski list, ker sem doma iz šmarješke fare. Tako se mi je dopadel, da sem ga takoj naročila in ga zdaj dobim vsak teden, hvala za redno pošiljatev!

List piše, da res napredujejo ljudje v starih krajih in organizirajo napredno stranko. Ali ko čitam, da je še marsikje nič koliko nazadnjaštva, me srce boli, ker se ljudstvo v takih krajih v štirih letih bitke ni nič naučilo. Res še ni sredstev, da bi izboljšali vsaj najbolj potrebne, pa vendar bi ljudstvo lahko vsaj počistilo okoli domovanj. Zakaj ga duhovščina ne uči čistote? Ni se treba zanimati samo za grešne duše (zakaj se ne zanimajo za svoje)? Oni samo ljudem pekel kažejo, sami se ga pa ne bojijo. Po petdesetih letih se mi vidi tako smešno, ko zasledujem te njihove izmišljotine. Saj lahko otrok od petnajstega leta naprej in vsak človek, če rabi le nekaj razuma, razume, da je takim ljudem le do dobrega življenja, na duše drugih zemljanov pa se poživljajo. Ko vidijo revni narod, se jim ne smilijo revni otročki! Kdor ima zdrav razum, lahko pride do prepričanja, kakšni so ti ljudje! Petdeset

Občni zbor SKUD »Dušan Jereb«

Pretekli petek je podalo sindikalno kulturno-umetniško društvo »Dušan Jereb« v Novem mestu na rednem letnem obnem zboru obračun svojega dela v pretekli sezoni. Nad 70 članov in gostov je poslušalo poročila odborikov, v živahnem razpravljanju pa so člani in gostje sprožili vrsto pametnih predlogov za izboljšanje društvenega dela in razširitev društvenih sekcij ter njihovega vpliva v kulturnem življenju mesta in Dolenjske. Na obnem zboru, kateremu so prisostvovali tudi okr. sekretar ZKJ Jože Borštnar, predsednik MO OF Miha Počrvina, predsednik okr. odbora Ljudske prosvete Jože Zamljen, upravnik Dolenjskega muzeja prof. Janko Jarc, člani MO OF in MO ZB ter drugi, je bil izvoljen nov upravni in nadzorni odbor društva. O problemih, uspehih in načrtih SKUD »Dušan Jereb« bomo obširneje poročali v prihodnji številki »Dolenjskega lista«.

Lena in dom

»Naša punčka pozna s četrtem letom skoraj že vse črke v abecedi!«

Tako se radi postavljajo starši, predvsem pa mnoge matere, pred znanici in prijatelji — pri tem pa pozabljajo, da ni zdravo, če otroke preobremenjujemo in jih že z malega učimo vseh mogočih in celo šolskih stvari! Pred vsako staro tetko, babico, prijateljem ali hišnim sosedom mora potem tak otrok razkazovati svoje »umetnije«, risati črke, brati napise in pod. Vse to je pretirano. Matere le prerade pozabljajo, da je otrokovo edino delo v teh »letih« zdravo, raznoliko igranje. Otroki, ki smo mu prezgodaj vzbudili zanimanje za branje, se bo kaj hitro vsega naveličal in se bomo potem v šoli čudili, zakaj zaostaja za otroki, ki pred vpisom v osnovno šolo še nobene črke niso poznali!

V vsaki družini pa so dela, na katera moramo otroka navajati že zelo zgodaj. To so dela, ki se jih otrok igraje priuči in na katera je zelo ponosen! Saj ga po delu — pri katerem nikdar ne pozabimo na pohvalo! — uvrščamo med odrasle. Samozavestno se bo začel prištevati med koristne člane družine, hkrati pa bo delo nanj vplivalo nadvse vzgojno.

Pomoč hčerke — ali pa sinkal — v gospodinjstvu naj postane lepa otrokova navada. Koliko je veselja, če otroka povabimo, naj nam pomaga pri brisanju kuhinjske posode, pri pomivanju, pospravljanju kuhinje in jedilnega pribora v omar! Pokažimo otroku, kje želimo imeti vsako stvar spravljeno, ko je pomita ali očiščena. Pokažimo mu, kako naj si v svojem kotičku uredi igrače; navadimo ga, da jih bo po igri vedno pospravil! Deklica naj odgovarja za red v kuhinjski kredenci, sinko morda za brisanje prahu z nekaterih predmetov v sobi in za cvetlice na mizi. Pokažimo otroku, kako naj uporablja krtačo in obleko, čevlje in lase, navadimo ga, da bo znal shraniti obleko mlajših bratcev in sestric. Sam naj se navadi obuvati in zavezovali čevlje. Takih in podobnih opravkov je v gospodinjstvu sleherne družine precej — in mimogrede lahko navadimo nanje otroke, katerim bosta čistoča in red postala stalna navada. Ob materi in očetu naj se otrok od malega uči reda, pri tem pa nikoli ne pozabimo, da mora biti sleherni opravke za otroka z a b a v a, ne pa pretežko, utrudljivo delo!

In če morda prvič ne bo kaj prav, nikar ne pokažimo našega nezadovoljstva! Z jezo in hudobno besedo bomo vželi otroku dobro voljo, da bi se začel delo ponovno lotiti. Vzgojiti pa hočemo vendar odločno, pogumne ljudi.

KONCERT ORKESTRA V NOVEM MESTU

Koncert, ki ga je priredil orkester SKUD »Dušan Jereb« v soboto 15. novembra v Domu ljudske prosvete, je pokazal v polni meri, da je salonski orkester za novomeške razmere dovolj močna orkestralna družina, ki zadovoljuje s svojimi produkcijami tudi muzikalno razvijeno občinstvo. Program je bil okusno sestavljen in prav dobro izveden. Foudariti in polvaliti je treba tudi okolnost, da so k temu koncertu pritegnili tudi mladi naraščaj, ki mnogo obeta. Razen manjših, razumljivih nedostatkov (zlasti v intonaciji) je treba priznati, da je pokazal orkester na čelu s svojim dirigentom tov. Miklakom v celoti zelo dobro delo. Dvočlankom Sirovnikom plus — je pokazal orkester precejšnjo zmogljivost. Dobro so bile podane tudi druge točke sporeda: uvertura Baron Trenk, Parafraza od Nesvadbe, Cerinova Srečna vas domača, fantazija iz opere Lucia di Lamermoor ter Cajkovskega Elegija.

Tov. Sproč je odigral na violini s pravilnim razumevanjem in prav lepo Gastaldonovo Serenado cigana. Pri tej priliki bi radi naglasili, da razpolaga orkester SKUD »Dušan Jereb« s tremi igralci, ki so vsak na svojem instrumentu res odlični. To so: tov. Sproč (violina), tov. Ondriška (celo) in tov. Fink (klavir). Zakaj ne bi navedeni trije nastopili pri koncertih večkrat in izmenoma kot solisti? To bi vsakor prineslo mnogo pestrosti v sporede. Navedeni trije igralci padajo tudi, če igrajo v ansamblu, s svojim znanjem in obvladanjem svojih instrumentov naravnost v oči, oziroma točneje izraženo: v ušesa. Glasbeno literaturo je v skladbah za violino, celo in klavir tako bogata, da bi se iz nje zlahko izbral za vsak koncert peoedni solistični komadi, ki bodo nudili zadovoljstvo in užitek ne samo samim igralcem pri študiju, temveč gotovo še več poslušalcem pri izvajanju takih del.

Naravnost nerazumljiva pa nam je brezbržnost in nezanimanje novomeškega občinstva za tako kvaliteten prireditev, kakor je bil sobotni koncert. Kaj Novomeščani nimajo nič več kulturnih potreb? Kaj ne vedo, da je glasba najplemenitejša in najgloblja umetnost? Obisk koncerta je bil z ozirom na njegovo kulturno pomembnost naravnost

POPRAVEK

Popravljamo tiskarsko napako, ki je nastala v članku »Kdo daje in kdo prejema v Beli krajini« v 46. številki »Dolenjskega lista«. Letnica v 17. vrstici v četrtem stolpcu se glasi pravilno takole: »od leta 1941 dalje« in ne 1944, kakor je bilo natisnjeno.

škandalozno obiskani. Novo mesto je — kakor radi trdimo metropola Dolenjske in nam zato s takimi obiski, kot je bil pri sobotnem koncertu, prikazuje kulturno stopnjo in smisel za kulturne prireditve naših sosesčanov v skrajno slabu letu. Upamo, da se kaj takega ne bo več zgodilo. Če je dvorana vedno razprodana, kadar nastopa kakšen čarovnik, ki požira ogenj in nože, in so razprodane pri takih prilikah večkrat celo dve ali tri predstave, potem bi se pri pravilnem razumevanju in pri pravilnih odnosih do kulture in umetnosti lahko našla dvorana Doma ljudske prosvete do zadnjega kotička tudi pri takem koncertu, kot je bil v soboto.

Ta obisk pa naj ne moti dirigenta in člane orkestra pri njihovem poživljavnem delu na polju glasbene kulture. Dirigent Miklak je dokazal s koncertom, da je v vsakem pogledu na svojem mestu in na v taki obliki — kot na tem koncertu s svojim orkestrom še večkrat nastopi. J. M.

— Dober dan, Marička! Kam pa? »Na upravo Dolenjskega lista bom stopila! Veš, imam sina pri vojakih, pa mu ne utegnem toliko pisarit. Naročila mu bom »Dolenjski list«, ki mi bo povedal več novic iz naših krajev ko vsa moja pisma in kartel.« — No, grem pa še jaz s teboj! Stric Frenk nam večkrat kakšen paket pošlje, mi bomo pa zato naš list naročili, saj komaj pričakuje sleherne novice iz starih krajev tam v daljni Kanadi...«

Izvoljen je Pokrajinski odbor CMD za Dolenjsko

V sredo, 12. novembra so se v Novem mestu sestali duhovniki, člani Cirilmetodijskega društva iz okrajev Črnomelj in Novo mesto. Po poročilu o drugem obnem zboru društva v Ljubljani so izvolili duhovniki nov pokrajinski odbor CMD za Dolenjsko ter okrajna odbora CMD za Belo krajino in novomeški okraj. Ko so bili duhovniki seznanjeni s sklopi drugega republiškega obnega zboru CMD, se niso strinjali s tem, da bi ordinarij pošiljal pravila CMD v Vatikan na potrditev. CMD je stanovsko društvo, ne pa cerkvena bratovščina in zaradi tega ni treba, da bi pravila stanovskega društva potrjeval kdorkoli izven meja naše domovine. Tako potrjevanje pravil v Vatikanu bi bilo vmešavanje v naše notranje zadeve, česar pa naša ljudska oblast niti člani CMD ne dovoljujejo.

O pomenu Dneva republike je govoril nato predsednik pokrajinskega odbora CMD za Dolenjsko Lojze Zabkar, črnomeljski župnik. Duhovniki so sklenili med drugim da se bodo polnoštevno udeležili volitev v ljudske odbore. V razpravi je govoril tudi sekretar Okr. odbora OF tov. Počrvina Tone.

17.20 kg težkega sulca je ujel

Milan Breščak, uslužbenec Elektro podjetja iz Novega mesta, je imel 11. novembra posebno srečo: s pomočjo še dveh ribičev je ujel v Krki pri Otočcu 17,20 kg težkega sulca. Stari sulci, ki ima na vesti prav gotovo lepo število mladega ribjega zaroda in se je doslej vsem ribičem izmikal, se je tokrat ujel na spretno postavljeno vabo na tenki vrviči viseče umetne ribice (bliskarice). Pri lovu je Milan uporabljal ribiško najlon laks vrvice premera 0,35 mm in je bilo treba precej spretnosti, da ni sulci vrvice utrgal in ušel. Razvila se je trda borba, v kateri je vodil nabodeni sulci vse tri ribiče v

čolnu preko brzic okrog otoškega gradu dobrih 500 metrov daleč v globoko vodo, kjer so ga končno obvladali. To je najtežji sulci, ki je bil ujet v Krki

po osvoboditvi. Zanimivo je, da je Milan Breščak tudi 1. januarja 1950 ujel velikega sulca, ki je tehtal nad 12 kilogramov (na sliki).

Drobec iz zidu Kristusove rojstne hiše

Iz ljudske zaostalosti in neumnosti so si že mnogi prebrisani ljudje napravili lepe dobičke. Da je ta resnica tudi danes, v dobi velikega tehničnega in znanstvenega napredka še vedno mogoča, je pokazal pred nedavnim primer, ki se je zgodil ob Vrbskem jezeru na Koroškem. Neki Abraham Schnöfeld je obiskoval okoliške kmete in jim navtežil ganljivo zgodbo o nekem duhovniku v Jaffi, ki skupaj z več sirotami strahovito strada. Vsakemu, ki mu je dal kakšno darilo za te »uboge izstradance«, je dal kot posebno dragocenost: »drobec iz zidu Kristusove rojstne hiše«. Kupčija je cvetela in norcev, ki so mu verjeli, je bilo vedno več. V to se je vmešala policija in sleparja zaprla. Izkazalo se je, da je denar za sestradance v Jaffi uporabil sam, drobec iz »Jezusove hiše« pa so bili koščki navadne opeke, ki jih je prebrisani slepar pobral na cesti...

Za davke ni denarja za praudanje pa ga je na pretek

Na zadnjih zborih volivcev je mnogokje prišlo do ostre razprave o davkih, ki so buje previsoki. V resnici je IV. akontacija vsaj na videz precej visoka, statistični podatki o kroženju denarja in gibanju cen kmetijskih pridelkov pa kažejo, da še daleč ni previsoka, kar so potrdili na zborih volivcev tudi razglednejši davkoplačevalci. Pri obremenjevanju posameznih davčnih zavezancev so bile napravljene marsikje večje in manjše napake, ker obremenjevanje ni v sorazmerju z dohodki posameznika. Vse te nepravilnosti bo odpravila dokončna odmera dohodnine ob koncu leta, ki bo, kot zatrjujejo, izračunana na podlagi čistega katastrskega donosa posameznega gospodarstva.

Največ vpitja proti davkom je bilo dosedaj v občini Sentjernej in Brusnici, ker gre tudi plačevanje davka dokaj trdo in je precej zaostankov. V brusniški občini so celo predvidevali, naj bi prišli v občinski ljudski odbor veliki kmetje, ki bi se baje bolj uspešno upirali davkom ali pa celo zavrnili predpis davka za celo občino, če bi se jim zdel previsok. Kakor je to otroško naivno, tako po drugi strani kaže, na skrajno nizko stopnjo državljanске zavesti tamonšnjih volivcev!

Zanimiva, a hkrati žalostna pa je

ugotovitev okrajnega sodišča v Novem mestu, da je največ pravnih in nekoristnih tožb prav iz tega predele. Najmanj eno četrtino pravnih, ki jih obravnava okrajno sodišče, je iz okolice Sentjerneja, predvsem iz Vrhpolja, dalje Brusnice, Suhadola in bližnje okolice. Sto in sto tisoč dinarjev zapravijo ti ljudje za pravde, za stroške potovanja, za plačilo advokatom, za sodne takse in podobno, da o zamudi časa niti ne govorimo. Tako na eni strani zapravljajo velik del svojih dohodkov za prazen nič, na drugi strani pa vpijejo proti visokim davkom, iščejo podpore in posojila, tarnajo kot mile jere, da ne morejo živeti, da jim država ničesar ne da in podobno. Naj navedemo samo en tak primer nepotrebne kazenske pravde, ki dovolj jasno govori o zablodi teh ljudi, ki pa na žalost ni osamljen.

Anton Lakner, Karol Janc, Martin Znidaršič in Martin Franko, vsi iz Vrhpolja, so neke noči lani spomladaj najbrž pod vtisom cenjene šmarnice polmili nekaj plotov, slučajne potnike, ki so prišli mimo pa nič krive oklofutali ter pretepli. K sreči kakšne večje škode ali poškodbe ni bilo.

Iz tega je nastala pravda lani 30. julija, ki jo vodiho na sodišču pod številko K 565-51 in ki še ni končana. Na dose-

danjih razpravah je bilo zaslišanih 58 prič, štirikrat pa so vsi štirje obtoženci že prišli v Novo mesto. Vsaka razprava je trajala po nekaj ur, število aktov je doseglo že lepo višino, toda vse to ni toliko zanimivo. Bolj zanimiva so številke o stroških. Za 58 prič je izdalo sodišče kreditirane vožnje na avtobusu po 110 din za vsako osebo. Vsi štirje obtoženci so tudi že štirikrat potovali v Novo mesto. Če računamo dalje samo teh 74 zamujenih dni po 250 din, zneso to kar 18.500 din. Prav gotovo je vsaka priča porabila še poleg tega vsaj 100 dinarjev za hrano in predvsem za pijačo, vsaj je znano, da se po navadi taki ljudje predno stopijo pred sodnike, »malo pokrepčajo« z žganjem, da znajo »bolje« govoriti. Skratka, po najnižji oceni stane ta pravda že dosedaj na stroških in zamudi časa najmanj 35.000 dinarjev! Pravda pa seveda še ni končana, izgledi pa so, da bo na koncu koncev prišlo do poravnave po posredovanju ljudi, ki vidijo v takem praudanju vse škodljive posledice.

Toda, nekdo bo moral plačati vse stroške pravde in tisti bo prav gotovo zapvil, da nima sreče, da je hudo prizadet v gospodarstvu, da ima otroke bose, da ima razbito hišo, da ne more plačati davkov, da ga država samo preganja, da je velik revež, da ni pri nas svobode itd.! Poleg vsega je v tej pravdi še najbolj žalostno in vse kritike vredno dejstvo, da so med obtoženci tudi bivši člani Partije.

Podobnih pravnih je navedenih krajev

je na desetine. Kdo ima od njih korist? Kvečjemu advokati, ki pri tem nekaj zaslužijo. Kdo pa ima škodo? Prav vsi, ki so zapleteni v spor, enako pa tudi celotna družba. Namesto, da bi država lahko porabila denar za zidavo šol, stanovanj, napravo potov in cest, pa ga daje za kreditirane vožnje pravdačem, plačuje uslužbenca na sodišču in troši denar za druge take niti malo potrebne izdatke. Kdaj neki bo take ljudi srečala pamet, kdaj neki bodo uvideli, da je vsak sam svoje sreče kovač? Čas bi bil, da bi to še enkrat spoznali, kot je spoznalo to na tisoče ljudi po vojni po drugih predelih okraja, kjer mine tudi celo leto, da ni iz vse občine niti ene pravde.

Kje se pozna vpliv državnih podjetij? — sprašujejo novomeški volivci

Nad 130 volivcev se je zbralo pretekli teden k volitvam delegatov okrajnega zbora za Ljubljansko cesto, Titov trg, De Francschjevo ulico in cesto Na Loko. Po obširnem pregledu opravljenega dela OLO Novo mesto, ki ga je prebral odbornik Bogdan Vrančič, so volivci predlagali za kandidata te volilne enote Borisa Andrijačiča, upravnika okrajne lekarne, in Bogdana Vrančiča. Po sprejetju kandidatov pa se je razvilo živahno in vsestransko razpravljanje, v katerem se je oglasilo precej volivcev. Tako so med drugim predlagali volivci, naj ljudski odbor mestne občine pregleda poslovanje nekaterih podjetij, ki s svojimi cenami daleč »nadkriljujejo« zasebni sektor. Tako prodaja n. pr. trg. podjetje Kurivo v Bršljinu drva za 600 do 800 dinarjev dražje kakor kmetje, ki poleg tega pripeljejo drva

kupec na dom, za Bršljin pa mora človek v mestu še posebej iskati kupca. Cene na novomeškem trgu so še vedno najvišje v Sloveniji, saj stane n. pr. kilogram kislega zelja 56 din in več za kilogrami Zelenjava, jabolka, poljski prideiki itd. vse to je v Novem mestu dražje kakor kjerkoli drugje v republik! Kje je vpliv kmetijskih združenj, zadružnih trgovin in mestnih podjetij? — Kje upravičeni sprašujejo volivci, ki morajo plačevati breme, ki predragim cenam kaže, da se nihče ne briga za stanje trgovske mreže v mestu, zato je nastopilo tako neznošno stanje. Samo v Novem mestu je tudi mogoča, da je kilogram surove slanine po 200 dinarjev!

Slabo je seveda predvsem tudi to, da delavci in nameščenci Novega mesta ob takih in podobnih cenah ter nezdravih diktatorskih pojavih v trgovini — enostavno molčijo! Ni dovolj, da o tem razpravlja samo ljudska oblast. Treba je pritegniti in mobilizirati celokupno javno mnenje, sicer se zadeve ne bodo nikoli izboljšale!

Volivci so nadalje kritizirali počasnost pri delih na obnavljanju Kresije na Vratih, ki ne kaže prav nobenega poleta več. Predlagali so, naj se upošteva pri reviziji zakona o otroških dokladah socialistično načelo, da bodo dohvatni polne otroške doklade predvsem tisti, ki razen plače nimajo nobenih dohodkov, vsem ostalim pa naj se progresivno zasebni zaslužki upošteva. V šole naj se čimprej uvede ročno delo, v učiteljsku pa naj se bodočim vzgojiteljem prav na tem področju nudi večja izobrazba, sicer v svojem poklicu se dolgo ne bodo ineli — predjem vasi — potrebnega ugleda. Ostra kritika je padala tudi na račun slabega odvajanja smeti iz mesta, saj je zgodil, da po cel mesec ni smetarja po odpadke! V nekaterih ozkih ulicah naj bi mestna občina omejila, ponekod pa sploh prepovedala promet z vozili. Odkok o vzdrževanju snage se v mestu še vedno ne izvaja dovolj odločno. Brezvestni ljudje mečejo smeti in odpadke skozi okna na ceste in podobno.

Vrsta pametnih predlogov je bila poslana v pretres in izvršitev ljudskemu odboru mestne občine. Ck.